

Geen zonnepark aan de Koningin Wilhelminaweg in Maartensdijk

door Guus Geebel

De gemeenteraad stemde op 22 april tegen het raadsvoorstel 'Ontwerpverklaring van geen bedenkingen zonnepark Koningin Wilhelminaweg'. De fracties van D66 en GroenLinks stemden met 8 stemmen voor, de overige 19 raadsleden stemden tegen het voorstel. De uitslag was geen verrassing nadat de coalitiepartijen CDA en VVD voor de vergadering in een gesprek met Regio TV De Bilt al hadden aangegeven tegen te zullen stemmen.

Het onderwerp was al twee keer uitgebreid in de commissie Openbare Ruimte behandeld. Behalve Erik den Hertog (Bilts Belang), die vond dat alles al gezegd was, gaven de overige fracties nog een toelichting op hun stemgedrag of stelden een nieuwe vraag. Henk Zandvliet (GroenLinks) wil de verklaring wel afgeven. 'Dat betekent niet dat we geen bedenkingen hebben, maar die hebben geen betrekking op de ruimtelijke aspecten.' Hij betreurt dat er geen overeenstemming tussen IX Zon en BENG! of andere lokale partijen is gekomen, maar voor GroenLinks is de overeenkomst die het college met IX Zon heeft afgesloten voldoende voor het afgeven van de verklaring. Fred van Lemmen (VVD) zegt dat in het coalitieakkoord staat dat de vier partijen bij het onderwerp verduurzaming de levering van groene energie in de omgeving en het oprichten van niet-commerciële coöperaties voorstaan. 'Daarnaast zeggen we dat we samen met inwoners en agrariërs

de mogelijkheden voor draagvlak moeten onderzoeken'. Dat draagvlak ziet de VVD hier niet. Hij noemt de eigenaars van IX Zon zeker geen cowboys.

Prematuur

Jette Muijsson (Beter De Bilt) constateert dat in meerdere gemeenten een Bibob-toets wordt gehanteerd. Doel daarvan is de integriteit van aanvragers van projecten als deze te toetsen. Zij vraagt de wethouder waarom dat hier niet gebeurt. Johan Slootweg (SGP) vindt dat het plan niet voldoet aan goede ruimtelijke ordening omdat het niet aan een aantal randvoorwaarden voldoet. Hij noemt de participatie, die onvoldoende is geweest. 'Het afgeven van de verklaring van geen bedenkingen zou heel prematuur zijn omdat er ook andere mogelijkheden voor dit gebied zijn. Het loopt vooruit op allerlei documenten'. Werner de Groot (CDA) ziet geen voordeel voor inwoners in de directe omgeving. Hij vindt het zonnepark niet

passen bij de cultuurhistorische ligging en vindt dat het verstorend werkt. De Groot vindt de fauna onvoldoende gewaarborgd en noemt het ontbreken van een geluidsonderzoek. John van Brakel (D66) is voor het afgeven van een verklaring van geen bedenkingen omdat het zonnepark een goede basis kan leggen voor het invullen van het klimaatakkoord en daarmee aan het oplossen van de klimaatproblematiek. Van Brakel noemt het gebied een ideale locatie voor een zonnepark. Het laten schieten van deze mogelijkheid noemt hij een gemiste kans.

Daken

Connie Brouwer (Fractie Brouwer) wil eerst het Integraal Ruimtelijk Perspectief vaststellen voordat onomkeerbare beslissingen worden genomen. Theo Aalbers (Christen-Unie) vindt lokaal eigenaarschap buitengewoon belangrijk evenals het draagvlak vanuit de omgeving van het zonnenveld. Peter Schla-

Het uitzicht wordt nu niet verstoord door zonnepanelen.

milch (Forza De Bilt) ziet zolang 95% van de daken nog geen zonnepanelen hebben niets in het zonnepark. Er is geen lokaal eigenaarschap. Ook raadslid Boer (SP) wil eerst meer zonnepanelen op daken. 'Stroom is een nutsvoorziening waar snelle jongens niet veel geld aan moeten verdienen.' Gija Schoor (PvdA) vindt het jammer dat dit zonnenveld op dit moment geagendeerd is, want zij wil eerst de Regionale Energiestrategie (RES) bespreken. Ook is voor de PvdA 50% lokaal eigenaarschap van belang omdat dit zorgt voor draagvlak.

Wethouder

Wethouder Anne Brommersma: 'Er zijn heel veel argumenten gewisseld en vragen gesteld en daar heb ik eigenlijk niet zoveel aan toe te voegen. Bovendien valt het me op dat de fracties allemaal hun stand-

punt al bepaald hebben'. De wethouder gaat wel in op een aantal nieuwe vragen. Over 50% lokaal eigendom zegt zij dat in de participatiewaai van het klimaatakkoord vier vormen van lokaal eigendom staan die allemaal vermeld staan in de anterieure overeenkomst. 'Nu BENG! en de lokale coöperatie in oprichting hebben afgezien van samenwerking, gaan die andere drie inwerking treden. Dus er is sprake van lokaal eigendom, wat overigens iets anders is dan draagvlak.' Op de vraag van Jette Muijsson over de Bibob-toets zegt zij dat IX Zon die in Berkelland heeft doorstaan. 'Wij hebben geen enkele reden om te verwachten dat er sinds die tijd iets veranderd is en gaan die toets niet opnieuw doen. De locatie aan de Koningin Wilhelminaweg ligt niet in het Noorderpark maar grenst er wel aan'.

Energievraagstuk wordt een gezamenlijk project

door Henk van de Bunt

Inwoners van de gemeente De Bilt hebben zich verenigd in Energie De Bilt en hebben een Manifest opgesteld dat op 23 april aan het gemeentebestuur van De Bilt - vertegenwoordigd door wethouder Anne Brommersma - werd aangeboden.

Energie De Bilt bestaat uit inwonersgroepen uit Bilthoven, De Bilt, Groenekan, Hollandsche Rading, Maartensdijk en Westbroek, uit leden van verenigingen, die zich inzetten voor het behoud van cultuurhistorisch landschap in de gemeente De Bilt, uit organisaties die zich inzetten voor duurzaamheid, natuurbehoud en biodiversiteit, bescherming van bedreigde diersoorten en uit inwoners, alsook het be-

wonersoverleg van Lage Vuursche.

Helpen

Sonne Copijn sprak in haar openingswoord: 'We komen hier om te helpen, de patstelling te doorbreken - waar we overal in Nederland met de beste bedoelingen - in gevangen zitten. Je kunt ons best wegzetten als activisten, als burgers die de politiek niet snappen, onwetend, opstandig, klimaatontkenners mis-

Energie De Bilt heeft andere gedachten over windmolens.

schien, in ieder geval lastig. Wij zijn mensen van deze plek en verbonden met dit stuk Nederland, met dit landschap, met de planten, de dieren, de bossen, de vergezichten en vrije luchten. En wij dragen de landschapspijn: het dagelijkse lawaai van de snelweg, de ontwatering en verdroging van de gronden, we missen de roep van de weidevogels. Juist ons landschap verbindt de verschillende kernen. Het is ons thuis. Voor velen al generaties lang. Wij zijn de stem van deze plek. En wij willen daar zorg voor dragen; Wij geloven dat er een weg is dóór de klimaat- en biodiversiteitscrisis. Wij staan een transitie voor mét respect voor onze natuur, ons landschap en met respect voor onze gezondheid. Daar nemen we graag aan deel en zetten we onze schou-

ders onder. Samen participatief. Wij vertegenwoordigen de burgers van gemeente De Bilt en omgeving. Met ruim 14.000 handtekeningen onder de petitie en meer dan 1.000 ondertekeningen van het burgerinitiatief.

Lees verder op pagina 3

advertentie

Gebr. van Vliet
Tuin- & Boomspecialisten

Van ontwerp tot realisatie, bij Gebr. van Vliet is uw tuin in goede handen.

Wij denken mee, adviseren, schetsen en komen met praktische oplossingen.

Meer informatie of offerte aanvragen? Bel **06 52 46 82 10** of kijk op onze website!

TUINENBOOMSPECIALISTEN.NL

advertentie

Op De Oep

WIJNEN & GEDISTILLEERD

DORPSWEG 158 Maartensdijk • 0346-212378

ADCURA

Onderdeel van Huiting Uitvaartverzorging

Dag en nacht bereikbaar: 0346 - 210 700

- Bilthoven**

Pr. Centrumkerk

02/05 • 10.30u - Ds. René van de Beld

Aanmelden via kerkelijkbureau@pgbilthoven.nl
- Pr. Gem. Zuiderkapel**

02/05 • 09.30u - Ds. G.J. van Beusekom

02/05 • 18.30u - Ds. H.J.T. Lubbers
- Woudkapel**

02/05 • 10.30u - ds. Pieter Lootsma

Maximaal 30 personen; aanmelden via opgeven@woudkapel.nl
- Evangelische Gemeenschap, Zuiderkapel, Boslaan 3 Bilthoven**

02/05 • 14.00u - de heer Peter Kerkhove
- R.K. Kerk Onze Lieve Vrouwe**

02/05 • 11.00u - Gebedsviering A. van den Boogaard

Vieringen zijn online, zonder kerkgangers.
- Ger. Kerk (wijkgemeente d'Amandelboom)**

Momenteel zijn er geen kerkdiensten in d'Amandelboom; wanneer ze weer gehouden zullen worden zullen ze online te volgen zijn.
- De Bilt**

Protestante Wijkgemeente Dorpskerk

02/05 • 10.00u - Ds. H.E. Dankers

Alles alleen online
- Protestante Wijkgemeente Oosterlichtkerk**

02/05 • 10.00u - Ds. E.J.W. van Leersum
- R.K. St. Michaelkerk**

02/05 • 09.00u - Eucharistieviering F. Zwarts

Reserveren via www.marthamaria.nl/vieringen
- Nieuwstraatgemeente V.E.G. De Bilt**

02/05 • 10.00u - spreker Adri van der Mast
- Groenekan**

Herv. huisgemeente Groenekan (Groenekanseweg 66)

02/05 • 15.30u - Drs. G.A. van Ginkel
- Herst. Herv. Kerk Groenekan (Groenekanseweg 66)**

02/05 • 10.00u - Kandidaat A. van Duijn

02/05 • 18.30u - Ds. L. Groenenberg
- Hollandsche Rading**

PKN - Kapel

02/05 • 11.00u - Ds. René Alkema

Aanmelden verplicht: Dienst ook online te volgen via kerkdienstgemist.nl.
- Lage Vuursche**

PKN - Herv. Kerk

02/05 • 10.00u - Proponent G.A. van Ginkel

02/05 • 18.30u - Ds. G.H. Kruijmer

Besloten karakter en digitaal via kerkomroep.nl.
- Maartensdijk**

Hersteld Hervormde kerk

02/05 • 10.00u +18.30u - Kandidaat P.J.T. van den Herik
- PKN - Ontmoetingskerk**

02/05 • 09.30u - Ds. R. Alkema

Aanmelden verplicht: Dienst ook online te volgen via kerkdienstgemist.nl.
- St. Maartenskerk**

02/05 • 10.30u - Eucharistieviering Pastor Paul Vlaar

Reserveren via corona-vieringensm@marthamaria.nl
- Westbroek**

Ned. Ger. Kerk

02/05 • 10.00u - Dhr. J Brunt

02/05 • 18.30u - Dhr. W.M. Dijke
- PKN - Herv. Kerk**

02/05 • 10.00u - Ds. T.A. Viezee

02/05 • 18.30u - Ds. D.C. Floor

Een uitgave van Vario Pers
Oplage 20.500 ex
Redactie: Henk van de Bunt
Eindredactie: Saskia van Driel
Redactie- en advertentieadres:
Kon. Wilhelminaweg 461
3737 BE Groenekan
T:0346-211992. ook via
E:info@vierklank.nl

Uw lokale drukwerkspecialist

Altijd dichtbij!

Groenekan • 0346-211215

www.parelpromotie.nl

STEENHOUWERIJ

Jongerius

gedenkmonumenten
as-bestemmingen

Bezoek onze uitgebreide showroom en showtuin.

- eigen steenhouwerij voor het vervaardigen van persoonlijke wensen.
- 3 generaties vakmanschap

www.steenhouwerij.nl

Schaverijstraat 59, 3534 AS Utrecht
Telefoon : 030 - 2 444 004
E- mail : info@steenhouwerij.nl

Online lentemarkt

Tot en met maandag 3 mei organiseert commissie Oost-Europa uit Maartensdijk in samenwerking met onder andere zorgboerderij Nieuw Toutenburg een online editie van de Lentemarkt. Daarvoor is een tijdelijke webshop gemaakt: <https://www.lentemarktonline.nl/>. Deze webshop is tot en met 3 mei open.

Kinderclub De Regenboog

Kinderclub De Regenboog houdt weer club bij Zorgboerderij Nieuw Toutenburg van 10.30 tot 12.00 uur. Kinderen van 4-12 jaar uit Maartensdijk e.o. zijn van harte welkom. De eerst volgende keer is 8 mei a.s. Op deze ochtend wordt er een Bijbelverhaal verteld, gezongen, geknutseld en gespeeld. Er is beperkt plaats. Aanmelden vóór 5 mei via bijbelclubderegenboog@gmail.com of tel. 0346 211970.

Mens zoekt vrijwilligers voor Zomerprogramma

Bij Mens De Bilt zijn inmiddels voorbereidingen gestart voor het Zomerprogramma van 19 juli t/m 31 augustus. Vrijwilligers die het leuk vinden om zelf iets te organiseren voor kleine groepjes worden verzocht zich te melden. De meeste activiteiten zijn gratis, zodat het voor iedereen mogelijk is om iets leuks te doen in de zomerperiode. Voor eventuele materiaalkosten mag maximaal € 5,- per deelnemer worden berekend. Heb je een idee voor een leuke, coronaproof, activiteit? Laat het weten vóór 15 mei aan Wilma van Poelgeest (email w.vanpoelgeest@mensdebilt.nl en tel. 06 47296337).

Vier Mei

De Beul van Amersfoort

De zoon op zoek naar wie zijn vader was bekend als Beul van Amersfoort om te weten hoe hij tot zulke gruweldaden kwam.

Om knuppels stuk te slaan op gekromde ruggen en ogen uit te steken en op commando zijn geweren leeg te schieten.

Was om de hoek dat kamp dat geruisloos verdween toen overwinnaars zege boekten en overlevenden wilden vergeten.

Gevangen gehouden in bekende namen als Blauwkapel en Crailo bij Laren. Zelfs Fort De Bilt waar zijn vrouw vertoefde.

Vanuit zijn gevangenis schreef hij duizend liefdesbrieven naar geliefde die levenslang en in het kwade hem zo begreep.

Een fietstocht naar herrezen kamp om de hemel te zien bloeden boven graven van de doden. Het is tenslotte om de hoek.

In mens geboren tegenpolen zonder evenwicht iemand wordend. Ongeweten zondigt men niet. Zij wisten. Wij nu ook.

Inge Gorris Bilthoven.

Met verdriet hebben wij kennisgenomen van het overlijden van

Pieter van Hees

Na een loopbaan in het hoger en voortgezet onderwijs bleef Pieter actief als historisch onderzoeker en auteur. De laatste jaren heeft hij meegeholpen om het Online Museum De Bilt op te zetten. In hem verliezen wij een enthousiast en zorgvuldig lid van de redactie en een vriend.

Wij wensen zijn partner en zijn familie sterkte bij het dragen van dit verlies.

Bestuur en redactie van het Online Museum De Bilt

Mogelijkheden op de (nieuwe) Algemeen Bijzondere Begraafplaats Maartensdijk

GRAVEN | URNENGRAVEN | URNENMUUR

INFORMATIE
website: www.begraafplaatsmaartensdijk.nl
email: contact-adres@begraafplaatsmaartensdijk.nl

‘Van Haren’

Uitvaartverzorging

voor Maartensdijk en Omstreken

Als het gaat om een perfect verzorgde begrafenis of crematie voor alle gezinden

Uitvaartleidster: Mevr. Birgitte van Manen - van Haren

Gespecialiseerd in: Thuis opbaren * Bloemwerk * Grafmonumenten
Vooruitregeling/Wilsbeschikking Uitvaart

Door onze persoonlijke aandacht, kunnen wij de uitvaart geheel naar uw wensen verzorgen.

Voor directe hulp zijn wij dag en nacht bereikbaar

Tel. 035 - 577 12 82
Charles Weddepohlaan 32 - 3739 LE Hollandsche Rading

Dat wil ik ‘effe’ kwijt...

Met interesse heb ik het verhaal in De Vierklank gelezen waarin Kees Mudde uitlegt wat hij vreemd vindt aan de huidige financiële regelingen achter het Biltse transitiebeleid. Ik ben het met hem eens. Het is inderdaad van de zotte om de komende 20 jaar, jaarlijks 3 miljoen te besteden aan windmolens.

Ik ben het in principe niet oneens met de bouw ervan, zelfs niet binnen de gemeentegrenzen. Met de stroom daarvan gaan we wel een lekkende emmer vullen. Laten we voor we over wind- en zonne-energie praten eerst eens alles op alles zetten om goede isolatie te bewerkstelligen. Zeker in De Bilt met een hoog percentage oudere woningen, is dat het laaghangend fruit.

Maar ik heb in deze gemeente de afgelopen 30 jaar nooit één fatsoenlijk werkend subsidieplan voor isolatie gezien. ‘We hebben veel oudere bewoners en die willen niet’ heb ik wel eens een raadslid horen zeggen. Isoleren is de basis voor elke CO2-reductie. Met melomane projecten als windmolens of zonneparken maak je als gemeente De Bilt de sier dat je ‘van het gas afgaat’. Met échte subsidie voor isolatie doe je veel meer, maar niet zichtbaar. Woningen van het aardgasnet afhalen, is helemaal geen doel op zich. Dat is CO2-reductie wel.

Mogelijk is één van de manieren huishoudens op andere manieren laten koken en verwarmen. De zin ‘dat we allemaal ons steentje moeten bijdragen’ is bijna ongeloofwaardig. Milieu en Klimaat was hier 20 jaar lang alleen iets waarover je kon praten en belasting heffen: je hoefde er niet noodzakelijkerwijs iets aan te doen. Burgers moeten nu voor dat wanbeleid betalen. Stroom is voor meer dan 100 procent belast. En er is 8 procent SDE-belasting. Ten gunste van vooral grote bedrijven.

Wanneer de gemeente De Bilt het serieus ernst is met de CO2-reductie dan ontbreekt een bruikbaar laagdrempelig plan om huiseigenaren écht substantieel tegemoet te komen bij na-isolatie. Als ik heel veel formuleren invul krijg ik op een project van 8 tot 10.000 euro misschien 396 euro retour.

Glas is veelal het goedkoopste deel van na-isolatie. Net zoals bij zoveel oudere huizen moet ook ik voor tripleglas mijn kozijnen vervangen of zwaar aanpassen. En daarna weer schilderen. Die extra kosten vallen buiten elke regeling. En daarom ‘willen ouderen niet isoleren in De Bilt.’ Er is heus wel degelijk animo voor na-isolatie; wanneer je het maar goed aanbiedt. Wanneer we geen windmolens plaatsen, is er blijkbaar twee mille per huishouden. Dat lijkt mij een uniek project.

Bert Roozendaal

Uw lokale drukwerkspecialist

Kwaliteit is standaard. Meedenken doen we graag!

Parel Promotie
ontwerp+print+druk

Kon. Wilhelminaweg 461 • 3737 BE Groenekan
0346 211215 • info@parelpromotie.nl • www.parelpromotie.nl

Kees van Asselt
begrafenisondernemer

Voorheen De Bruijn

Overlijden melden?
0346 - 28 17 11

Oor een waardige begrafenis met aandacht voor persoonlijke wensen en een eerlijk tarief

- Wij verzorgen alleen begrafenissen
- Wij zijn dag en nacht bereikbaar

Meer informatie of ons gratis 'laatste wensen' boekje aanvragen?
Ga naar → www.kvanasselt.nl of bel naar 06 - 15 45 11 30.

→ Bezoek onze nieuwe vestiging **Adres: Dorpsweg 76/78 in Maartensdijk**
Openingstijden: Wo. 14.00 - 17.00 uur en za. 10.30 - 14.00uur

Vervolg van pagina 1

Marlise Stam bood namens de inwoners van de Nieuwe Wetering, Groenekan en Bithoven een petitie aan. ‘Groenekan - de naam van deze kern staat er borg voor - kan niet minder groen. Het idee dat onze mooie kernen met uitzicht over de landerijen, omringd door bossen met haar prachtige flora en fauna verstoord kunnen gaan worden door hoge en lawaaiërige windmolens doet ons allen van mening zijn dat windmolens niet thuis horen in dit prachtige groene gebied. Ik overhandig u namens mijn kerngenoten, de petitie die maar liefst 1168 is ondertekend. Wij hopen dat hiernaar geluisterd wordt, wanneer de gemeenteraad een voorstel voor het RES bod aan de U16 gaat bespreken’.

Hoop
Matthijs Vissers (Groenekan) sprak van een dag van hoop: ‘Een dag waarop wij, als gelukkige passanten, wonend in de prachtige gemeente De Bilt, laten zien dat wij pal staan vóór een duurzame toekomst. En dat wij goede voorouders wensen te zijn. Wat begon als collectieve verantwoordiging en woede, veranderde snel in het besef dat wij een gezamenlijke vraag te beantwoorden hebben. En die luidt: ‘Wanneer wij met alle kennis die we inmiddels hebben verzameld, zo fel gekant zijn tegen de komst van windturbines op land, wat is dan

wél de oplossing? Het antwoord is volgens ons simpel: ‘Begin met het veranderen van onze woorden, van onze vragen, van onze mantra’s. Laten we vanaf nu elk gesprek over een duurzame toekomst beginnen met: er is wél een alternatief... En van daaruit een dialoog starten. Burgers, bestuurders, bedrijven. Op basis van gelijkwaardigheid en vertrouwen in elkaars kunnen. Om er samen voor te zorgen, dat wij de goede voorouders worden, die we allemaal willen zijn.

Naast elkaar
22 april, was het Earth’s Day: een wereldwijd initiatief. Op deze jaarlijks dag maakt men volgens Kees Mudde de balans op hoe onze planeet ervoor staat. ‘Over de status van vandaag kunnen we kort zijn: het gaat niet goed met onze planeet! Er is sprake van een heldere en urgente opgave; ons gedrag moet veranderen: de uitstoot van Co2 terugdringen, de ontbossing tegen gaan, de flora en fauna herstellen, vervuiling terugdringen, ons voedsel duurzamer gaan produceren en onze energievoorziening helemaal opnieuw organiseren en verduurzamen. Er is donderdag jl. in de gemeenteraad gesproken over het realiseren van een zonnepark in Maartensdijk. Dit plan heeft vooralsnog de goedkeuring van de raad niet mogen ontvangen. Tegenstanders zijn blij, maar de lokale energietransitie komt er geen stap mee verder. Een

belangrijk struikelpunt hierbij was het ontbreken van draagvlak en participatie. Met dit manifest willen we een duidelijke handreiking doen naar het college en de raadsleden. Dit is een uitnodiging om te komen tot echte en oprechte participatie. Samen de schouders eronder, breed gedragen plannen uitdenken, die kunnen rekenen op politieke steun en steun van de inwoners van De Bilt. Als het over de windturbines gaat staan we tegenover elkaar. Ons doel is naast u te komen staan om samen zorgvuldig, intelligent en duurzaam sturing te geven aan het proces’.

Schutting
Jeroen van Eindhoven vertegenwoordigde Lage Vuursche: ‘Wij, inwoners van Lage Vuursche voelden ons volledig overrompeld toen we ter elfder uren werden geconfronteerd met de plannen tot mogelijke plaatsing van windturbines vlak bij het dorp en midden in de natuur. De gekozen ligging tegen de gemeentegrens van Baarn is nabuurschap onwaardig. Het afval bestaande uit geluid, trillingen, slagschaduw met schadelijke overlast voor de flora en fauna, recreanten en bewoners, waarvan een deel ouderen in een verzorgingshuis op nog geen 300 meter, wordt letterlijk over de gemeentelijke schutting gesodemierd. Wij inwoners en een heel grote groep sympathisanten van ruim 12000 ondertekenaars vinden dit onacceptabel.

Met een ruime vertegenwoordiging krijgt Energie De Bilt een luisterend oor bij overhandiging van het Manifest.

Energie
Wethouder Anne Brommersma sprak namens het College en roemde de enorme betrokkenheid en energie om gezamenlijk aan dit vraagstuk te werken: ‘Dit gaat over mijn generatie, maar vooral ook over de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen. Het college hoort heel goed dat u dit belang ook ziet en er ook heel veel voor wilt doen. Ik spreek veel inwoners die allerlei maatregelen nemen in hun eigen huis en privésfeer. Ik hoor ook veel zorgen van u, zoals aantasting landschap, gezondheid, geluid, dieren enz. Als gemeente hebben we al een uitgebreid participatietraject doorlopen. Het begon met heel

weinig mensen en we zien nu een grote betrokkenheid bij dit vraagstuk. Het participatietraject is dan ook nog lang niet afgelopen. Nu is de gemeenteraad aan zet: in mei bespreekt ze het Bitse aandeel in het bod van de Regionale Energie Strategie (RES). Nadat de raad dit heeft vastgesteld, willen we graag met u samen invulling geven aan deze ambitie’. Brommersma zegde toe het Manifest en de petitie met aandacht te zullen lezen en er voor zorg te dragen dat e.e.a. bij de gemeenteraad komt. Zij eindigde haar bijdrage met: ‘Ik hoop dat wij uw energie kunnen inzetten voor een resultaat waar wij samen achter kunnen staan’.

Burgerinitiatief aangeboden

door Henk van de Bunt

De inwoners in de gemeente De Bilt keren zich massaal tegen het plan om windturbines te plaatsen. Het burgerinitiatief is ruim 1.000 keer ondertekend door kiesgerechtigde inwoners vanuit alle kernen van gemeente De Bilt.

Gelijk met de overhandiging van het Manifest van Energie De Bilt op vrijdag 23 april is ook het resultaat van het Burgerinitiatief aangeboden; het burgerinitiatief staat los van het Manifest en de petitie.

Massaal
Maurits de Bruin, initiatiefnemer van het burgerinitiatief, is blij dat het initiatief massaal wordt gesteund. De Bruin, opgegroeid in Groenekan en inmiddels ruim 25 jaar woonachtig in Hollandsche Rading is zelf ook een groot tegenstander van deze gigantische windturbines. De beoogde windturbines zullen volgens hem een ramp zijn voor de inwoners, alsook voor de natuurlijke omgeving. De Bruin: ‘Onderzoeken tonen aan dat de windturbines impact hebben op het woon- en leefgenot en gezondheidsschade kunnen opleveren. Daarnaast zijn er onderzoeksresultaten die aantonen dat windturbines een negatief effect hebben op flora en fauna en de populatie in dat gebied’. Daarnaast vindt De Bruin het pure horizonvervuiling. ‘Als burger van zo’n mooie gemeente als De Bilt moet je dit soort masten van 240 meter niet willen’, pleit de Bruin. Hij roept het college op tot behoud en bescherming van de leefomgeving, dus goed rentmeesterschap.

Het burgerinitiatief en de meer dan 1000 ondersteunende handtekeningen zijn vrijdag 23 april aan college-wethouder Anne Brommersma overhandigd.

advertentie

GRATIS BEZORGSERVICE

Geopend ma t/m vr 08.00 - 17.30 uur
Buiten openingstijden kunt u op aanvraag uw medicijnen in de kluisjes ophalen
Tel.: 0346 - 210605

Het afscheidsfeest van Yvonne

Onlangs zag ik op televisie de reclame van een uitvaartverzekeraar: ‘Waarom wachten met iets moois zeggen als het ook vandaag kan?’ Ik hoop dat woorden bij een afscheidsbijeenkomst ook bij leven met elkaar zijn gedeeld. Hetzelfde geldt voor het bespreken van uitvaartwensen: waarom wachten tot het zover is?

Een paar weken geleden mocht ik de uitvaart verzorgen van Yvonne. Zij organiseerde twee jaar geleden een feest om het leven te vieren met haar familie en haar vele vrienden en vriendinnen.

Het is maart 2018 als ik Yvonne voor het eerst ontmoet in haar flat in De Bilt. Als ik beneden aanbel kijkt ze over de rand van de galerij naar beneden. ‘Hier ben ik, welkom!’, roept ze. Binnen schenkt ze koffie en direct voel ik een klik. Ik weet dat Yvonne ziek is, maar dat is haar niet aan te zien. Vrijmoedig spreekt ze over haar ziekteproces en over haar afscheid. Ze klinkt niet teleurgesteld, niet boos en ze zit niet in zak en as. Ze stelt vragen en wil alles over haar uitvaart tot in detail weten. Als ze na een uur

met mij meeloopt naar de deur maken we een vervolgspraak, want Yvonne wil haar zoon Rogier betrekken bij de gesprekken.

Ons contact blijft. Af en toe belt Yvonne en zo worden de plannen voor haar afscheid concreet. Een jaar na ons eerste contact ontvang ik een brief. ‘Lieve familie en vrienden, op 23 maart ga ik met hulp van Rogier een feest geven. Samen met de mensen die ons dierbaar zijn, vieren wij die avond “Het Leven” en daarvoor willen wij jullie graag uitnodigen.’ Die avond is bijzonder. Yvonne is het stralende middelpunt, ontvangt cadeaus, ze wordt toegesproken en danst op muziek van de band. Aan het begin van dit jaar breng ik mijn laatste bezoek

aan Yvonne. Ze heeft nu een kamer in een hospice. Ze appt: ‘de scan was niet goed en ben van respijtzorg naar Hospice gegaan.’ Yvonne neemt langzaam afscheid van het leven en ze wil de laatste puntjes nog even op de ‘i’ zetten. Wat een sterke, lieve vrouw. Nooit geeft ze me het gevoel hoezeer ze onder haar ziekte moet lijden, het is altijd fijn om met haar te praten. Ze wil er vooral voor anderen zijn.

Eind maart overlijdt Yvonne. Omringd door hen die haar liefhebben. Zij vierde haar leven, tot het laatste moment. Ik heb afscheid genomen van een vriendin.

Koop Geersing
register uitvaartverzorger

Alleen donderdag

Alle rauwkost salades en stamppotten

100 GRAM **€ 0,90**

Culinair genieten!!!

Donderdag, vrijdag en zaterdag hebben we weer een mooi assortiment met luxe voorgerechten en hoofdgerechten!!!

Noten afdeling:

Huismix of Raviolimix

NU 2 BAKKEN **€ 6,98**

Hollandse Komkommers

NU 2 VOOR **€ 1,-**

ALLE SOORTEN EN KLEUREN

Tomaten

NU 500 GRAM **€ 2,99**

*** Van onze bakker**

Desem

Volkorenbrood

NU **€ 1,99**

Bruine bollen

ZAK 5 STUKS **€ 1,99**

*** Van onze vaste teler...**

Asperges de beste kwaliteit en gratis geschild... Scherpe dagprijzen!!! Met heerlijke bijpassende aard-appeltjes, ham en saus...!!!

Kas bloemkool, kasbonen, rabarber, raapstelen, aardbei-en en nog veel meer lekkere voorjaars producten.

*** Van onze patissier**

Aardbeien – vanille taart

NU **€ 15,95**

Citroencake

NU **€ 4,99**

Vers van de traiteur

Bresaola pasta

met olijven, tomaat en parmezaanse kaas 100 gram **€ 1,75**

Broccoli – gehaktschotel

Met paddenstoelen roomsaus 100 gram **€ 1,25**

Pilav

met kip, champignons en paprika met groenterijst 100 gram **€ 1,49**

Alleen **Ma** ⁰³/₀₅ **Di** ⁰⁴/₀₅ **Wo** ⁰⁵/₀₅

Pasta

met gevulde kip-pesto en groenten 100 gram **€ 1,49**

Jonagold handappels

Heel kilo **€ 1,79**

Gewassen spinazie

Zak 300 gram **€ 0,99**

Aanbiedingen met een * geldig op donderdag 29 april, vrijdag 30 april en zaterdag 1 mei.

OPENINGSTIJDEN

Maandag t/m donderdag	08.00 - 18.00 uur
Vrijdag	08.00 - 20.00 uur
Zaterdag	08.00 - 16.00 uur
Zondag	Gesloten

Maertensplein 21a
3738 GM Maartensdijk
0346 - 211330
info@agf-landwaart.nl
www.landwaartculinaire.nl

Reclame geldig vanaf donderdag 29 april t/m woensdag 5 mei

KWALITEITSSLAGERIJ ZWEISTRA

DONDERDAG

Diverse vleeswaren voor maar

100 GRAM | **0.99**

(minimaal 10 soorten)

Kookworst Grillworst Grillworst kaas Grillworst piri piri Grillworst saté Leverworst	Paardenworst Boterhamworst Gebraden gehakt Schouderham Procureurrolade
---	--

Nergens deze kwaliteit voor zo'n lage prijs!!!

Extra donderdag voordeel:

VLEESPAKKET

BESTAANDE UIT:

1 kilo gehakt
1 kilo kipdijfilet
4 gepaneerde schnitzels

SAMEN VOOR **25.-**

VOORDEEL HELE WEEK

Biefstuksteeltje	100 GRAM 2.98
Dikke riblap	500 GRAM 6.98
Kipfilet naturel of gemarineerd	500 GRAM 6.98
Gebraden spareribs	1 KILO 16.-

MAANDAG-DINSDAG VOORDEEL

Kip cordon bleu
Runder cordon bleu
Gehakt cordon bleu

4+1 GRATIS

VLEESWAREN TRIO

Gegrilde fricandeau
Gebraden rosbeef
Rookvlees

3 x 100 GRAM | **5.98**

SALADE TRIO

Pulled chicken salade
Tonijnsalade
Kalfsfilet

3 x 100 GRAM | **4.98**

WOENSDAG GEHAKTDAG

Half om half gehakt	1 Kg. 6.48
Rundergehakt	1 Kg. 7.48
Gekruid gehakt	1 Kg. 7.48

Vrijdag en zaterdag voordeel

ITALIAANSE DROOM

3+1 GRATIS

KAAS

STOMPETOREN JONG BELEGEN

500 GRAM | **5.98**

BOEREN EXTRA BELEGEN

500 GRAM | **7.50**

Maertensplein 18 | 3738 GK Maartensdijk | Tel (0346) 213070

Volg ons ook via

Uitreiking Koninklijke Onderscheidingen

door Henk van de Bunt

Maandag 26 april reikten burgemeester Sjoerd Potters, samen met wethouder Madeleine Bakker-Smit aan 17 inwoners van de gemeente De Bilt een Koninklijke onderscheiding uit in de trouwzaal van gemeentehuis Jagtlust in Bilthoven. In verband met de corona-beperkingen was het protocol behoorlijk aangepast.

De gedecoreerde mocht zich door slechts één persoon mee laten vergezellen en niet meer dan vier familieleden konden de decorandi feliciteren bij de uitgang van het gemeentekantoor. Om 9.30 uur werd gestart en om 17.30 uur werd de laatste onderscheiding uitgereikt.

Mevr. Bolkenstein-Bast werd door haar man gedecoreerd.

Mw. C.E. Bolkenstein - Bast (Ridder in de Orde van Oranje Nassau) is mede-initiatiefnemer, medeoprichter en secretaris van het hoofdbestuur van drie goeddoelenfondsen, organisator van het 'Kootje Kamp' (een vakantie week voor kinderen uit minderbedeelde gezinnen). De vakantie week wordt ondersteunt door de Stichting De Tussenvoorziening. Mevr. Bolkenstein is organisator van het evenement 'De Ontmoeting' en poogt hiermee mensen van verschillende

maatschappelijke achtergronden met elkaar in contact te brengen om zo respect en begrip in de samenleving te bevorderen en mevr. is penningmeester en secretaris van de AFRIPads Foundation (zet zich in voor de verbetering van de kansen en bewegingsvrijheid van vrouwen in Oost-Afrika).

Mevr. H. Visser-de Jong (Lid in de Orde van Oranje Nassau) is al jaren vrijwilliger bij de Stichting Ronald McDonald Huis Utrecht. Zij ontvangt de nieuwe families en schrijft ze in. Daarnaast doet zij administratief werk, maakt zij de kamers schoon en verzorgt zij de was.

Mevr. Visser-de Jong ontving de onderscheiding uit handen van haar echtgenoot.

Mevrouw W.M. van Leeuwen-van der Horst (Lid in de Orde van Oranje Nassau) is vrijwilliger bij de Stadshospice Utrecht, bestaande uit

Mevr. van Leeuwen met haar zoon.

de Stichting Thuis Sterven Utrecht en de Stichting Hospice Utrecht. Zij draagt zorg voor de persoonlijke verzorging van de gasten, het huishoudelijk werk en het eten en drinken. Daarnaast fungeert zij als gastvrouw en werkt zij de nieuwe vrijwilligers in.

De heer Versluis (96) was de oudste Nederlander, die in 2021 een K.O. ontving.

De heer A. Versluis (Lid in de Orde van Oranje Nassau) is al decennia lang vrijwilliger bij de Watersportvereniging Plettenburg te Nieuwegein. Hij fungeert als havenmeester. Hij was een van de grondleggers van de vereniging.

Mevr. Visser - Bilardo en haar echtgenoot.

Mevrouw. C.M. Visser-Bilardo (Officier in de Orde van Oranje Nassau) heeft de prenatale diagnostiek in Nederland naar een hoger plan getild, was een bron van inspiratie voor veel onderzoekers - zeker binnen het UMCG - gaf een stevig impuls aan de kennis en kunde van de prenatale diagnostiek, met name de vroege echoscopie. Dat is van wezenlijk belang voor veel aanstaande ouders. Verder heeft decoranda veel bestuursfunctie vervuld.

Mevr. Donker (en haar man) waren de laatste in de ochtend.

Mevr. J.H.T. Donker (Lid in de Orde van Oranje Nassau) vrijwilliger bij het KWF en was penningmeester. Daarnaast fungeert zij als wijkhoofd en collectant. Zij was ook vrijwilliger bij de Julianaschool te Bilthoven, waar zij penningmeester en lid van de schoolcommissie was en waar zij de tussenschoolse opvang coördineerde. Zij was secretaris van en vrijwilliger bij de Stichting 900 jaar De Bilt en is secretaris van de Biltse Sport Federatie. Vrijwilliger bij het Fonds Gehandicaptensport, afdeling De Bilt. Penningmeester van en vrijwilliger bij het KWF. Decoranda initieerde mede de SamenLoop voor Hoop in de gemeente De Bilt. Zij was lid van de commissies teamwerving en kinderloop.

's Middags viel de eer te beurt aan Mevrouw F.I. Groot-Wildeman (Lid in de Orde van Oranje Nassau), De heer R.W. Miedema (Lid in de Orde van Oranje Nassau), de heer J. van der Velden werd Ridder in de orde van de Nederlandse Leeuw, de dames K.M. Olivares, I.E.J. van de Paavoordt-Craandijk, M.C.A. van der Poel-Oorschot, A.C. Wijte-Gröniger en de heren J. Plantenga en E.W. Plug werden allen lid in de orde van Oranje Nassau.

De Vierklank ging deze week in verband met Koningsdag eerder de pers op. Daarom is er geen beeldmateriaal van de andere uitreikingen.

Uit de gemeenteraad van 22 april

door Guus Geebel

Na drie stemmingen over ordevoorstellen besluit de raad het agendapunt 'Vaststellen Ontwikkelingsperspectief Schapenweide' op 6 mei te behandelen. Een motie van afkeuring ingediend door Forza De Bilt gericht tegen de handelwijze van de burgemeester wordt met 3 stemmen voor en 23 tegen verworpen. Johan Slootweg (SGP) noemt de motie ongepast en onfatsoenlijk. Slootweg heeft de voorzitter alleen handelend zien optreden over hetgeen de raad vraagt.

Arjan Muijs werd beëdigd en geïnstalleerd als lid van de raad van de gemeente De Bilt voor de fractie van het CDA. Hij neemt tijdelijk de plaats in van Margriet van de Vooren wegens zwangerschap en bevalling. De raad stemde in met de benoeming van Connie Brouwer (Fractie Brouwer) en Ingrid Oude Lenferink (GroenLinks) tot raadsrapporteurs voor verbonden partij GGD regio Utrecht (GGDrU).

Zonder hoofdelijke stemming stelt de raad de volgende agendapun-

ten vast: Verantwoording fractiebudgetten 2020, Bestemmingsplan 'Tuinstraat 3 De Bilt', Bekrachtigen geheimhouding grondexploitatie Groenekanseweg 32, Groenekan en Openen grondexploitatie Groenekanseweg 32, Groenekan. Gija Schoor (PvdA) geeft bij het agen-

dapunt over de Groenekanseweg de volgende stemverklaring: 'Het spijt ons heel erg dat dit onderwerp niet is voorgelegd aan de Dorpsraad Groenekan en dat de mogelijkheid hier sociale woningbouw te plegeren niet onder beschouwing is geweest.'

Arjan Muijs neemt tijdelijk plaats in de gemeenteraad voor de fractie van het CDA. [foto Rob Klaassen]

Iedereen is nu wel ondertussen ontwend om drie keer te kussen met een mondkapje op werd het toch al een flop maar er zijn minnen en plussen

Guus Geebel

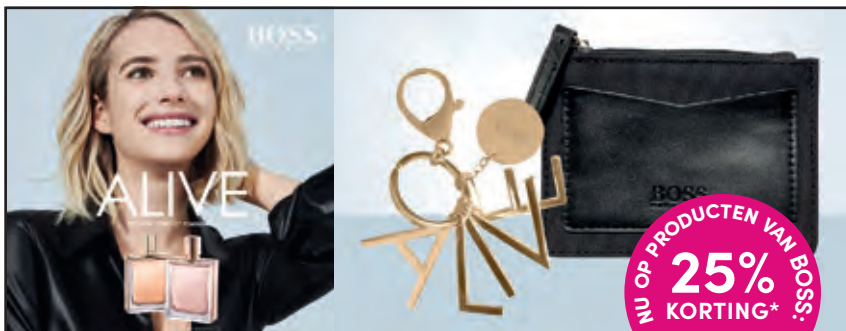
Limerick

advertentie

WIJ ZIJN OPEN!
Kom nu zonder afspraak langs bij Vechtweelde en geniet van 10.000 m² TUINPLEZIER.

tuincentrum
vechtweelde
Herenweg 35 Maarssen www.vechtweelde.nl

BOSS ALIVE Eau de Toilette nodigt je uit te genieten van de kleine geluuksmomenten in het dagelijkse leven. Een sprankelende en tedere geur die een silage van vreugdevolle energie geeft op de huid.

* Korting geldt alleen op BOSS producten. De actie is geldig van 19 april t/m 9 mei 2021. ** Je ontvangt een gratis ALIVE key chain of een BOSS cardholder bij aankoop vanaf € 65,- aan BOSS producten. De actie is geldig van 19 april t/m 9 mei 2021. Vraag in de winkel naar de voorwaarden. Zolang de voorraad strekt.

drogisterij * Parfumerie
van Rossum
 Maartensplein 20 Maartensdijk
 Tel. 0346 - 211268 · info@drogisterijvanrossum.nl

MENS
 DE BILT
MENS is ook...
EEN PRAATJE MAKEN
 Regelmatig gaan onze sociaal werkers de straat op om in contact te komen met de inwoners van gemeente De Bilt. Ze delen een leuke attentie uit en maken graag een praatje met u om te horen hoe het gaat. Op deze manier proberen wij het contact met u niet te verliezen in deze coronatijd. Spreek ze vooral aan als u ze ziet. Ze dragen een blauw jasje met ons logo erop.
 Natuurlijk kunt u ons ook bellen of mailen als u ergens mee zit. Wij zijn bereikbaar op: 030 744 05 95 of info@mensdebilt.nl.
 Bekijk ook regelmatig onze website. Daar vindt u altijd ons laatste nieuws en informatie over onze activiteiten: www.mensdebilt.nl.

WIE NEEMT DEZE BAL AAN?

Eind 2021 stop ik als bestuurssecretaris van SVM. Na ruim 11 jaar mag iemand anders de kans grijpen deze ontzettend leuke vrijwilligerstaak op zich te nemen.

WAT HOUDT HET IN?

- Het organiseren van de jaarlijkse vrijwilligersavond en de algemene ledenvergadering.
- Maandelijks bestuursvergadering: agenda opstellen & verslaglegging
- Rechterhand van de voorzitter
- Beheer van de algemene mailbox van SVM
- Je draagt zorg voor de mailcorrespondentie met onze leden (geautomatiseerd) en vrijwilligers.
- Back-up hoofdredacteur website

Deze werkzaamheden nemen gemiddeld 1,5 uur per week in beslag. Je wordt niet in het diepe gegooid, ik sta klaar om je op weg te helpen.

NEEM JIJ DEZE BAL AAN?
 Lijkt dit je iets? En beschik je over vaardigheden die passen bij de genoemde werkzaamheden? Mail gerust voor meer informatie: secretaris@svmmaartensdijk.nl

Elektrotechnisch Installatiebureau
van Woudenberg b.v.

- Krachtinstallaties
- Lichtinstallaties
- Beveiliging
- Telefooninstallaties
- Computernetwerken

Dorpsweg 156 3738 CK Maartensdijk
Tel. 0346 - 211 338
info@vanwoudenbergelektro.nl

Elektrotechnisch installatiebedrijf

J. Boshuis
 Maartensdijk tel. 06-53 35 14 30

Uw adres voor:

- lichtinstallaties • krachtinstallaties •
- computernetwerken •

Jopie's wonen

Leuke (landelijke) woonwinkel met gerestylede meubeltjes, verf, woonaccessoires en cadeau's.
 Gastverblijf in het voorhuis van onze boerderij voor max. 6 personen.
 Voor meer info kijk op de website: www.jopieswonen.nl of bel 06 30405694
 Webshop: www.webshop.jopieswonen.nl | Geopend: Woensdag en vrijdag van 13.00 tot 17.00 uur.
 Joke van Amerongen | Dorpsweg 91 Maartensdijk | info@jopieswonen.nl

Adverteren in De Vierklank!
Iets voor u?
Bel dan
0346 21 19 92

Weekend Aanbiedingen

APPELROOMROL

nu **€ 1,20**

VIKORN

van € 1,90
 nu **€ 1,50**

Bakker Bos
 Maartensdijk - Den Dolder - Hilversum
 tel.: 0346 - 21 12 35 - www.bakkerbos.com

VOLOP ACTIES! *acties zijn geldig t/m 15 mei 2021

In het voorjaar mag je weer aan de slag in de tuin. Graven, onkruid verwijderen, vegen, harken, snoeien, zagen, aanplanten of gewoon je tuin onderhouden. Wij hebben de eerste klas tuingereedschap voor ieder budget en elke tuin. Ons assortiment is bijzonder uitgebreid en omvat ook houten stelen in alle soorten en maten.

PROFESSIELE FELCO SNOEISCHAAR Nu met Felco handschoenen in handige (cadeau)verpakking € 61,75 € 49,95	VOEGENBORSTEL Gehard staaldraad en onkruidkrabber € 10,95 € 7,95	BLADHARK FISKARS met houten steel € 13,95 € 10,95
---	--	---

L.M.B. VAN GINKEL B.V.
 DORPSWEG 47B • 3738 CA MAARTENSDIJK
 TEL. 0346-212602 • 06-83441153
 WWW.LMBVANGINKEL.NL

van Ginkel
 De specialist in landbouw- en tuinmachines van Midden-Nederland.

OOK VOOR HUUR VAN EEN VERTICUTEERMACHINE, ONKRUIDBORSTELMACHINE, TUINFREES, ETC. BIJ ONS MOGELIJK. VOOR MEER ACTIES, BENT U VAN HARTE WELKOM IN ONZE SHOWROOM.

Vieringen en herdenkingen in mei

door Henk van de Bunt

Als rode draad bij alle vieringen en herdenking geldt ook in 2021 herdenkingen zonder publiek.

Voorzitter Herman Steendam (Fort De Bilt) vertelt: 'Dit jaar zijn er wel autoriteiten en zullen er wel bloemstukken worden gelegd bij het monument aan de Biltsestraatweg 160. Wij verwachten op zaterdag 1 mei de Commissaris van de Koning Hans Oosters, de burgemeester van Utrecht mevr. Sharon Dijksma en de burgemeester van De Bilt Sjoerd Potters. Om 18.00u begint de herdenking zonder publiek met o.a. verhalen van nabestaanden en de ex-directeur van het 4 en 5 mei comité. Op onze website komt een videofilm van de herdenking'.

De Bilt

De komende vieringen en herdenkingen in de gemeente De Bilt vinden in aangepaste vorm plaats. Dit is het gevolg van de maatregelen die het kabinet heeft afgekondigd in de bestrijding van het coronavirus; dit treft ook Dodenherdenking en de Viering van de Bevrijding. Ook al zouden de maatregelen de komende tijd worden nog meer worden versoepeld of ingetrokken, dan zou er onvoldoende voorbereidingstijd zijn.

Dodenherdenking

De Dodenherdenking op 4 mei gaat in besloten en aangepaste vorm

door. Na het taptoesignaal en twee minuten stilte om 20.00 uur zullen burgemeester Sjoerd Potters en zijn echtgenoot een krans leggen bij het monument voor Jagtlust. Ook een lid van het voormalig verzet zal een krans leggen. De vooraf opgenomen toespraak van de burgemeester zal aansluitend vanaf 20.05 uur via digitale media beschikbaar gesteld worden. Bij deze plechtigheid kan verder niemand aanwezig zijn.

Op 4 mei worden er kransen gelegd bij de resp. monumenten in Westbroek. Ook deze ceremoniën zijn zonder publiek.

In 2018 (foto) was de laatste herdenking met publiek bij Fort De Bilt. [foto Walter Eijndhoven]

Onderzoek naar openbaar vervoer in Bilthoven

door Henk van de Bunt

In Bilthoven-Noord rijden de buslijnen 77 en 78. Lijn 77 rijdt vaak en met grote bussen tussen Utrecht en station Bilthoven. In een enquête wordt gevraagd wat de beste route is voor deze lijn.

Ron van Dopperen (Prov. Utrecht) licht toe: 'Lijn 78 is een vaste buslijn die De Leijen en Centrum II (De Kwinkelier) verbindt met station Bilthoven. Lijn 78 wordt zo weinig gebruikt dat gedacht wordt dat deze lijn niet goed aansluit bij de behoefte van reizigers. In dezelfde enquête wordt gevraagd naar een mogelijk alternatief voor deze lijn.

Evert Bouws (van Rover) is betrokken bij een Verkeersplatform van de gemeente De Bilt met de betrokken ambtenaren. Bouws: 'Ik ben op de hoogte van deze enquête. Ik heb er nogal wat kritiek op. Bijvoorbeeld zijn de reizigers en hun vertegenwoordigers niet betrokken geweest bij het opstellen ervan. Daardoor levert deze enquête naar ons idee geen goed beeld op van de wensen en mogelijkheden voor OV in Bilthoven. De aanleiding voor deze enquête is het onvoldoende functioneren van lijn 78, de ringlijn tussen de

Leijen en Bilthoven Centrum. Men wil die vervangen door OV op aanvraag zoals dat bestaat in Houten en Utrecht NW en Maarssen. Als het goed wordt opgezet kun je zo voor hetzelfde geld veel beter OV leveren. De kosten voor de reiziger zijn iets hoger dan de gewone bus, maar veel goedkoper dan een taxi. Je kunt zo heel Bilthoven Noord inclusief Berg en Bosch bedienen, eventueel ook Den Dolder'.

Situatie

'Wat ik zo jammer vind is dat men niet op het idee komt om het RO-COV (waarin Rover participeert) actief te betrekken bij het opstellen van een dergelijke enquête. Men vergeet gewoon de meest voor de hand liggende vragen en er wordt geen rekening gehouden met de feitelijke situatie en mogelijkheden'. Bouws vindt de enquête niet informatief genoeg: 'Wat ontbreekt is hoe U-Flex werkt: uiterlijk half uur

van tevoren bestellen, gebruik van abonnementen en OV-chipkaart mogelijk. Nu kan men denken, dat dit veel duurder is dan regulier OV. Daarnaast heeft men geen rekening gehouden met het gebruik door veel bewoners van de Leijen (aan de route van 78) van lijn 77 op de Melkweg. Zij parkeren hun fiets (soms hun auto) in de buurt van de haltes aan de Melkweg. Omgekeerd is lijn 78 (loopafstand 5 minuten naar Kromhoutkwartier) voor mij als bewoner aan de zuidzijde van het spoor soms handiger dan de bussen die op de Melkweg rijden, bijvoorbeeld op weg naar de huisartsenpraktijk De Leijen of naar het station Bilthoven. Bij de gemeente heb ik er al op gehamerd dat er veel aan publiciteit en informatie moet gebeuren. Bij de instelling van lijn 78 heeft men dit nagelaten, zodat de wijk niet goed wist wat de bedoeling was van deze lijn'.

Online enquête

De online enquête is te vinden op de site van de Provincie Utrecht loopt gedurende drie weken en kan worden ingevuld tot en met woensdag 12 mei. Aan de hand van de uitkomsten zal de provincie Utrecht eind dit jaar in samenspraak met de gemeente De Bilt en vervoerder U-OV een besluit nemen over eventuele aanpassingen in het openbaar vervoer voor de lijnen 77 en 78. Vragen erover kunnen worden doorgegeven aan ron.van.dopperen@provincie-utrecht.nl.

Lijn 77 op de rotonde aan het oostelijk einde van de Jan Steenlaan.

Vragenhalfluur gemeenteraad van 22 april

door Guus Geebel

Peter Schlamilch (Forza De Bilt) stelt een aantal vragen over de vondst van poliovirus in de riolering. Burgemeester Sjoerd Potters antwoordt dat na contact de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) nadrukkelijk heeft aangegeven dat er geen sprake is geweest van risico voor de volksgezondheid. De riolering is een gesloten systeem dat het poliovirus inactieveert en voldoet aan de richtlijnen van de WHO. 'We hebben het bevoegd gezag gevraagd het toezicht te versterken. Daar heeft de minister middels een brief aan de Kamer gehoor aan gegeven.'

Korssesteeg

Raadslid Menno Boer (SP) wil meer informatie over de datalek die in het VPRO-programma Argos werd aangetoond bij de controlecamera aan de Korssesteeg in Westbroek. De burgemeester zegt een brief van ARS ontvangen te hebben waarin zij zeggen de fout die zij hebben gemaakt te betreuren en zij bieden daarvoor hun excuses aan. 'Er is hier geen sprake van aantoonbare fraude. We hebben een verantwoordelijkheid voor deze datalek en hebben toezicht aangescherpt. Er is geen informatie bij ons dat bij andere partijen ook sprake zal zijn van een datalek.'

Windmolens

In de discussie over windmolens en zonnepanelen vraagt Schlamilch informatie over de bemiddelingsrol van Wouter de Jong, oud-burgemeester van Houten, tussen zestien Utrechtse gemeenten (U16) in het kader van de Regionale Energie Strategie (RES). De Jong zou de gesprekken over nieuwe locaties voor windmolens en zonnepanelen in de provincie Utrecht uit het slop moeten trekken. Wethouder Anne Brommersma antwoordt dat De Jong zijn opdracht heeft afgerond en een presentatie heeft gegeven: 'Het is in onze gemeente een ingewikkeld proces en dat geldt ook voor de 15 andere gemeenten. We hadden verschil van mening over wat we wel en niet meerekenden om aan de 1,8 terawatt te komen. Dat is inmiddels gladgestreken. We gaan voortvarend verder in het vertrouwen dat het goed komt'.

TONK-regeling

Krischan Hagedoorn (PvdA) zou graag zien dat bij de uitvoering in De Bilt van de landelijke TONK-regeling voorbeelden van andere gemeenten en een voorbeeld uit de stad Utrecht worden betrokken. Gemeenten moeten de regeling uitvoeren. Minister Koolmees riep gemeenten op 6 april op ruimhartiger om te gaan met de TONK-regeling (Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten). De regeling is bedoeld voor mensen die door de coronacrisis bijvoorbeeld hun woonlasten niet kunnen betalen. Gemeenten kunnen zelf de regels en de hoogte van de uitkering bepalen. Er is een groot verschil in hoe gemeenten hiermee omgaan. Koolmees constateert dat er veel minder aanvragen dan verwacht binnenkomen en vraagt zich af of gemeenten wel gebruik maken van de beleidsruimte die het Rijk hen biedt. PvdA De Bilt wil weten hoe het staat met de TONK-verzoeken in onze gemeente en of het college wel gebruik maakt van de geboden beleidsruimte. Hagedoorn vraagt ook hoe de gemeente de regeling en Biltse regels onder de aandacht brengt bij de doelgroep. In Utrecht heeft de gemeente de schuldsanering verkort en vereenvoudigd. Hagedoorn vraagt of de wethouder bereid is na te gaan of een dergelijke aanpak van schulden in gemeente De Bilt succesvol zou kunnen zijn en vooruitlopend op een Rijksregeling met coronagelden een pilot uit wil voeren. De vragen worden schriftelijk beantwoord.

Bomenkap

Anne Marie 't Hart (GroenLinks) heeft vragen over bomenkap in de gemeente en de schade daardoor aan flora en fauna in het broedseizoen. Ook vraagt zij aandacht voor eekhoorns. Wethouder Anne Brommersma betreurt wat er is gebeurd met de eekhoorns. 'Het is lastig het planningsproces een half jaar te verschuiven. We kijken wel of we het proces kunnen verkorten. Op dit moment geven we aan wat de locatie van de bomen is en we werken aan een systeem op de website om welke bomen het precies gaat.' Op de vraag van Schlamilch aan de wethouder om bomenkappers hoge boetes op te leggen zegt zij daartoe is niet bereid te zijn.

Krischan Hagedoorn stelt vragen over de TONK-regeling en over schuldsanering.

advertentie

Hazekamp Parketvloeren

- Advies op maat
- Verkoop parket- en laminaatvloeren
- Onderhoud, renovatie en reparatie van uw parketvloer
- Stofvrij schuren

Hessenweg 4 * 3731 JK De Bilt
hazekampparket.nl * 030 - 633 26 91

- NIEUWE KEUKENS
- KEUKENRENOVATIE
- KAMER EN SUITE
- RADIATOR-
BETIMMERINGEN
- (INLOOP-) KASTEN
- KANTOOR- EN
WINKELINRICHTINGEN
- TAFELS

OOG

voor detail

EN UW WENSEN

Maatwerk

CB De Bruijn
meubel- & interieurbouw

Pr. Christinastraat 3 ♦ 3615 AE Westbroek ♦ Tel: 06 - 52 34 15 31
info@debruijninterieurs.nl ♦ www.debruijninterieurs.nl

(Showroom uitsluitend geopend op afspraak)

Parel Promotie
ontwerp+print+druk

**Uw lokale
drukwerksspecialist**

De kracht
van lokaal is
voor ons heel
normaal!
Even snel iets
regelen of
overleggen?
Het kan bij
ons allemaal
en je hoeft
er niet veel
kilometers voor
af te leggen!

Meer info?
Bel of
mail,
we staan
voor u klaar!

Kon. Wilhelminalaweg 461
Groenekan
0346 211215
info@parelpromotie.nl
www.parelpromotie.nl

De beste kwaliteit van de op één na beste slager

DE TOMAHAWK

De fijne rib met bot; vers van de Utrechtse Heuvelrug!!
 Heerlijk rosé te bereiden op de BBQ en in de oven!
 Met een kern van ca. 48°C, met zout & peper 100 gram **2,50**

BLACK ANGUS RIBLAPPEN

Heerlijk gemarmerd, grof van structuur en supersmaak!!
 Lang gerijpt en graan gevoerd; de allerlekkerste...
 Krokant aanbakken en ca. 1½ tot 2 uur stoven 500 gram **8,25**

KONINGSBURGERS

Van Koninklijke huize; Willem en Maxima zij er dol op!!
 100% rundvlees en prinsheerlijk gekruid; super combi
 Kort en stevig krokant rosé bakken!! 3 stuks **4,20**

JAPANESE SPARE RIBS

Oosters gemarineerd, langzaam voorgedaard voor u!
 Vlees valt van het botje af, zo lekker mals en smaakvol!
 In de ovenzak; ca. 25 min. op 150° 100 gram **1,65**

BLACK ANGUS BAVETTE

Tongstrelende delicatessen: heerlijk gemarmerd en grof van structuur en heerlijk mals als voor en hoofd gerecht
 Op de BBQ, de pan, als het maar rosé blijft!! 100 gram **4,75**

KIPFILET SCHNITZELS

Malse magere dunne kipfilet rondom mild gepaneerd!
 Ook lekker na het bakken lauwwarm aan reepjes op uw salade; 4 tot 5 min. zachtjes braden 100 gram **1,35**

KONINKLIJKE KANJERS:

KIP BRAADWORSTJES

100% pure kip. mild gekruid en zeer smaakvol! 100 gram **1,45**

PROCUREURLAPJES

Blijft sappig van de BBQ en uit de pan 500 gram **4,95**

Hessenweg 183 | 3731 JH De Bilt | tel: 030-2203813
 info@slagerijvanloo.nl | www.slagerijvanloo.nl

Maandag t/m vrijdag: 07.00 - 18.00 | Zaterdag: 07.00 - 16.00

Kijk voor nog meer aanbiedingen in onze winkel.
 Aanbiedingen geldig van maandag 26 april t/m zaterdag 1 mei.
 Zelffouts voorbehouden.

Hendrik-Jan en Margriet komen ook U bent ook welkom!!!

Dit zijn Hendrik-Jan (néé niet die) en Margriet-Fleur Heesters. Allebei stapel op hun tuin en alles wat daar in leeft. Ze zijn een tuinsetje. Als het om kwaliteitsgroen gaat laten zij zich niet om de tuin leiden, daarom zien we ze heel vaak bij 't Vaarderhoogt. Misschien komt u ze wel tegen als u ook langs komt voor de twee superaanbiedingen én dat enorme assortiment waar we het nieuwe, vrije tuinseizoen mee beginnen.

We mogen weer ... **WINKELN ZONDER AFSpraak!** Bij 't Vaarderhoogt volop de ruimte en prima geregeld ... welkom!

Sixpack
Van € 3,99 voor
..... € 2,50
Potmaat 9 cm

geldig van wo.
28-04 t/m
di. 04-05

Spaanse Margriet
Van € 1,99 voor.....€ **1,29**
Potmaat 10,5 cm

Bij mooi weer wellicht even een terrasje pakken bij De Kastelein maakt het helemaal perfect!

't Vaarderhoogt
TUIN ADVIES CENTRUM

Dorresteinweg 72b Soest, Tel. 035 - 6012883, vaarderhoogt.nl

Oók zondags open van 12.00 tot 17.00 uur

Dit feuilleton speelt zich af in de denkbeeldige plaats Heuvelust. Alle personen hebben fictieve namen. Daar is bewust voor gekozen opdat niemand gekwetst wordt en de goedmoedigheid van de ingebouwde grappen bewaard blijft. Een goed verstaander heeft slechts een halfwoord nodig en zal het lokale karakter in dit spannende en grappige verhaal ongetwijfeld ontdekken. Deel gemist? Kijk op www.vierklank.nl.

Moord op Dudok

door Julia van de Laan

Deel 13 Rebellen en dwarsdenkers

Wat vooraf ging: Na een lezing over het belang van de architect Dudok voor Heuvelust is boekhandelaar Wieke van Beek verdwenen. Kees-Jan van der Meer, hoofdredacteur van de Heuvelkoerier, gaat samen met boekverkoopster Maaïke op onderzoek uit. Maaïke ontdekt de tas van Wieke op het dak en de politie wordt ingeschakeld. Tipgever Simon Spinhoven beweert dat de boekhandelaar

*ontvoerd is naar Friesland.
Dan belt rechercheur Prinsen
dat er iets drijft in de rivier bij
Vikingstad. .*

Veel langzamer dan hij naar Vikingstad was gereden, keerde Kees-Jan terug naar de redactie. Inge keek verbaasd op toen hij binnenkwam: 'Waar was je de hele tijd?' Kees-Jan had geen zin het haar te vertellen en binnen een paar minuten

hadden ze ruzie. Inge was toch al opvallend weinig geïnteresseerd in de verdwijning van Wieke, vond hij.

‘Ik ben weg!’ riep hij kwaad. Hij moest naar de boekhandel om stoom af te blazen. Even met Maaïke praten, voordat ze het nieuws over de vondst in Vikingstad van een ander zou horen.

Tien minuten later stond hij in de boekhandel. Er waren weinig klanten. Maaïke stond achter

de kassa en rekende een boekenbon af met een druk pratende vrouw. Ze zocht een cadeau voor haar kleindochter, legde ze uit. Een boek over een bus, wielen en ruitenwissers. Maaïke zuchtte maar eens. Klanten gaven soms halve informatie en dan moest zij maar raden welk boek werd bedoeld. Gelukkig schoot de titel van een onlangs verschenen prentenboek haar te binnen en dat bleek een voltreffer. Opgetogen verliet de vrouw vijf minuten later de winkel. 'Daar zal mijn kleindochter blij mee zijn!' Maaïke liet zich niet afleiden en keek pas op toen de vrouw vertrok. Haar ogen lichtten op toen ze hem zag. 'Kees-Jan! Heb je nieuws over Wieke?'

'Nee, ja. Ik werd gebeld uit Vikingstad dat er iets in het water dreef. Het lichaam van een vrouw.'

Maaïke sloeg een hand voor haar mond. 'Het zal toch niet waar zijn.'

'Voorlopig is het loos alarm. De politie kon niets vinden. Het verhaal kwam van een oude man die dacht dat hij iets gezien of misschien ook niet.'

Maaïke haalde opgelucht adem. Er waren geen klanten meer in de winkel. 'Wil je koffie?' bood ze aan. 'Graag,' zei hij. Ze haalde twee beertjes zwarte koffie uit de automaat achter in de winkel en ging aan de

grote leestafel zitten. Hij koos de stoel tegenover haar.

‘Nou, daar zitten we dan,’ constateerde ze enigszins overbodig. ‘Wieke is zoek, maar ze kan dus nog altijd in leven zijn.’

‘Ja, maar alle sporen lijken dood te lopen.’ Hij beseftte te laat dat dit de verkeerde uitdrukking was.

Maike zuchtte maar eens. ‘Denk jij dat ze nog in leven is?’

‘Daar ga ik vanuit,’ antwoordde hij, tegenover anderen altijd de eeuwige optimist. Om zichzelf af te leiden, stak hij zijn hand uit naar een stapel kleurige folders op de tafel. ‘Rebellen en dwarsdenkers,’ las hij hardop.

‘Was dat niet het thema van de Boekenweek?’

‘Ja, dat klopt. Van de Boekenweek en van het Boekenbal. Wieke was er ook bij, dit jaar. Voor het eerst, ze vond het reuze spannend.’

‘Oh ja?’ vroeg hij, nog maar matig geïnteresseerd.

‘Ja, er wordt ieder jaar een aantal boekhandelaren uitgenodigd.’

‘Ik meende dat het een bal voor schrijvers was,’ zei hij. Intussen bedacht hij dat hij nog nooit een boek had geschreven, wat toch de droom van iedere journalist is.

(Wordt vervolgd)

Kennis over de Tweede Wereldoorlog

door Henk van de Bunt

Nederlanders weten meer van de Tweede Wereldoorlog dan vaak wordt gedacht. Zij zijn in het algemeen goed op de hoogte van de ideeën van de nazi's, de precieze oorzaken voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog en de Jodenvervolging. De mate van kennis bij mensen onder 25 jaar is echter zorgelijk. Dat blijkt uit jaarlijks Nationaal Vrijheidsonderzoek van het Nationaal Comité 4 en 5 mei.

De helft van de jongeren in het voortgezet onderwijs en mbo weet niet wat antisemitisme betekent. Ook weten veel jongeren weinig over de rol van de Sovjet-Unie tijdens WOII. Dat blijkt uit het onderzoek 'Wat weten jongeren over de Tweede Wereldoorlog?' van Marc van Berkel, docent en onderzoeker aan de Lerarenopleiding Geschiedenis. Jongeren weten meer over de Jodenvervolging dan over andere onderdelen van de Tweede Wereldoorlog.

Lokaal

Al een aantal jaren is Biltenaar Douwe Tijsma bezig met een onderzoek over WO II in de voormalige gemeenten Achttienhoven, De Bilt, Maartensdijk (incl. Tuindorp (U)) en Westbroek en over de ongeveer 1500 mensen (slachtoffers) uit deze periode: 'Ik wil ze een gezicht en een verhaal geven. Opdat ze niet vergeten worden. Dit zijn 218 vermoorde Joodse inwoners, ruim 170 niet Joodse slachtoffers, ruim 300 overlevende Joodse inwoners en ruim 800 overlevende verzetsmensen, hun helpers en onderduikgevers. Van al deze 1500 mensen leg ik op dit moment werkdossiers aan, om hun verhaal vast te leggen'.

Vergeten

Het zijn volgens Tijsma heel bijzondere mensen, die veelal vergeten zijn: 'Bijvoorbeeld politiemann Anthonie Dirk van der Haar, die vanwege het niet willen meewerken aan de Jodenvervolging ontslagen werd. Zijn zoon Rein (schuilnaam Frits), die meewerkte aan de bevrijding van ds. Slomp (Frits de Zwerver) uit de koepelgevangenis in Arnhem, maar ook de gemeentehuizen van De Bilt en Maartensdijk overviel. De Groenekanse politiemann, Hermanus Rakkers

Hans Hellendoorn (foto William Moore van Veteraneninstituut.)

(verzetsman) die in augustus 1945 verongelukte en met militaire eer in Soest werd begraven. Tussen 1943 en 1945 was in De Bilt een verzetsgroep actief, bestaande uit ongeveer elf mannen en twee vrouwen. (De B.S.-Groep De Bilt 1943 -1946). Ik kreeg een schoenendoos te leen, vol met pasfoto's van die BS'ers uit Bilthoven. Gelukkig staan er bij de meeste hun namen achterop'.

Binnenlandse Strijdkrachten

Op 20 september 2019 overleed op ruim honderdjarige leeftijd Hans Hellendoorn; weinigen zullen zich zijn naam nog herinneren. In de nadagen van de Tweede Wereldoorlog, in september 1944 - het zuiden van Nederland was al bevrijd - werden in opdracht van de Nederlandse regering in Londen de afzonderlijke verzetsbewegingen samengevoegd in een organisatie: de Binnenlandse Strijdkrachten. De leiding over de BS in De Bilt en Maartensdijk kregen Maas Geesteranus en Hans Hellendoorn.

De laatste over het zogenaamd strijdend gedeelte. Hans Hellendoorn woonde in die tijd in Bilthoven. In 2014 interviewde Bernard Schut hem voor zijn boek over de Tweede Wereldoorlog in Bilthoven en De Bilt. Op de site van het Nederlands Veteraneninstituut vertelt Hellendoorn in een interview hierover: 'Toen in '44 de Binnenlandse Strijdkrachten werden opgericht, vroegen ze mij als oud-militair om een groep in en rond Bilthoven op te zetten. We waren met een man of negen. Via wapendroppings kregen we twee stenguns en wat munitie. We oefenden in een diepe greppel in de bossen bij Maartensdijk. Je stak er met je hoofd niet bovenuit. We hadden natuurlijk ook mensen op de uitkijk staan'.

Verhaal

Wat Tijsma graag wil is dat mensen uit de voormalige gemeenten een gezicht en een verhaal krijgen; Tijsma: 'Het gaat over omgekomen Joodse inwoners, waarvan een groot deel door de Stichting Struikelstenen De Bilt is opgepakt, over niet Joodse slachtoffers, over omgekomen militairen uit de meidagen en over een op 8 mei 1945 door het verzet doodgeschoten Nederlandse SS-arts. 41 van hen staan op de vier monumenten in de gemeente De Bilt. Ruim 300 overlevende Joodse inwoners, ongeveer 60 % van de Joodse inwoners van de vier voormalige gemeenten. Een heel hoog percentage vergeleken met de landelijke cijfers. Verder ruim 800 overlevende verzetsmensen hun helpers en onderduikgevers. Waarom doe ik dit onderzoek en vraag ik aandacht voor al deze verhalen en mensen? Omdat ze niet vergeten worden en wij er wat van deze mensen en hun verhalen kunnen leren'.

RTV-De Bilt

Een aantal van deze vergeten verhalen en vergeten mensen komen in een serie van RTV De Bilt. De opnames van de eerste aflevering (afspelend in Hollandsche Rading) zijn afgerond en zullen in week 17 worden getoond. Aan een volgende aflevering wordt gewerkt. Er is hierover contact met de kleinzoon van de eerste politiemann in Nederland, die werd ontslagen omdat hij niet wilde meewerken aan de Jodenvervolging. Een Biltse diender! Hij was betrokken bij de bevrijding van Ds. Slomp (Frits de Zwerver) uit de koepelgevangenis in Arnhem. Waarom deden ze dit? Vanwege hun geloof? Ze waren leden van de gereformeerde Immanuel kerk in De Bilt'.

Meer

Douwe Tijsma wil met onderzoeken en artikelen proberen nog meer vergeten verhalen en vergeten mensen boven water te krijgen: 'Bij de gemeente De Bilt ligt bijvoorbeeld de vraag, om alle nog overgebleven grafmonumenten van vergeten mensen uit de periode WO II, op de gemeentelijke begraafplaatsen, in eigendom over te nemen en eeuwig te onderhouden. Ik werk samen

Het graf van Anthonie Dirk van der Haar op begraafplaats Brandenburg in Bilthoven.

met de VU, die onderzoek doet naar ondergedoken Joden in Europa en in Nederland. Deze samenwerking levert weer nieuwe verhalen en nieuwe mensen op. Mijn onderzoek gaat nog wel een aantal jaren duren'.

Op onlinemuseumdebilt.nl zijn rondleidingen over de Tweede Wereldoorlog en over de Bevrijding in deze regio te lezen.

ingezonden mededeling

VKZ hoofdsponsor straattheaterfestival Spoffin

Spoffin heeft een nieuwe hoofdsponsor. "Wij dragen de culturele sector een warm hart toe, en vinden het belangrijk als bedrijf om, zeker in deze gekke tijden, hier een concrete bijdrage aan te leveren", zegt directeur/eigenaar Saskia Knoop van VKZ over de nieuwe samenwerking.

VKZ is een adviesbureau uit Bilthoven op het gebied van vastgoed- en gebiedsontwikkeling. Het is mooi om te zien hoeveel parallellen er zijn tussen straattheater en de werkzaamheden van VKZ: creativiteit, communicatie, interactie én resultaat", zegt Fleur Imming, voorzitter van Spoffin.

Fleur Imming (links) en Saskia Knoop (rechts) tekenen het sponsorcontract.

advertentie

BuurtAED-actie Wissellaan geslaagd

Aan de muur van één van de appartementengebouwen aan de Wissellaan in Bilthoven hangt sinds 22 april een AED. De appartementenbewoners hielden daarvoor gezamenlijk een inzamelactie, via het speciale platform van de Hartstichting. De actie was een groot succes; binnen drie weken was er voldoende geld ingezameld om het apparaat met bijpassende buitenkast aan te schaffen.

Initiatiefnemer van de actie mevrouw Toinny Gründemann vertelt:

Aan de Wissellaan in Bilthoven hangt inmiddels een AED.

'Wij misten nog een AED, die wordt gebruikt bij de reanimatie van een persoon met een mogelijke hartstilstand. De dichtstbijzijnde is te vinden in de Kruislaan op nr. 12. Dat is te ver voor de bewoners en directe burens van de Wissellaan want; hoe sneller je ermee terplekke bent, hoe groter de overlevingskans'!

Hart

Op www.buurtaed.nl is zichtbaar, dat dergelijke acties al in 5439 buurten zijn of worden gehouden en dat al meer dan 88419 'burens' hebben gedoneerd. Elk jaar krijgen zo'n 17.000 mensen in Nederland een hartstilstand buiten het ziekenhuis. In 70% van de gevallen vindt zo'n hartstilstand thuis plaats. De

kans op overleven is het grootst als binnen 6 minuten gestart wordt met reanimeren en een AED wordt ingezet. Het lukt de ambulance meestal niet om binnen die tijd aanwezig te zijn bij het slachtoffer.

Buurt

Om van heel Nederland zo'n '6-minutenzone' te maken zijn 30.000 AED's nodig die dag en nacht beschikbaar zijn en staan aangemeld bij oproepsysteem HartslagNu. Op dit moment zijn in Nederland 15.000 aangemeld bij het oproepsysteem, waarvan er 10.000 dag en nacht beschikbaar zijn. Op 22 april werd de AED door de firma Huusen tegen een gereduceerde prijs geïnstalleerd. [HvdB]

Ook onderhoud op abonnementsbasis!

HET JUISTE ADRES VOOR:

Ontwerp
Aanleg
Onderhoud
Renovatie
Boomverzorging

Dr. Engelhardlaan 12 | 3734 VB Den Dolder | 06 29 55 60 42
oppenmeertuinen@gmail.com | www.oppenmeertuinen.nl

Creëren voor KiKa

Een houtdraaibank is een werktuig waarin een stuk hout een draaiende beweging krijgt, waardoor er met een beitel een vorm in kan worden gebracht. Cees Schuurman draait hout.

Wat moet ik me daarbij voorstellen. Nieuwsgierig loop ik de werkplaats binnen. Een grote werkbank staat centraal met daaromheen kasten met heel veel latjes, gevuld met gereedschap. Aan de wanden een keur aan boren en beitels. Het ruikt er heerlijk naar hout. Onder het raam staat een schitterende houtdraaibank, de oorsprong van heel wat prachtige werkstukken.

De ijsvogel is puur handwerk. Gemaakt van een mooi stuk hout met een trekmes, rasp en schuurpapier.

Een bos zonnebloemen

Een bos bloemen in de pot begint met oude, grenen vloerdelen van de buren. Met zorg zoekt Cees Schuurman een plank uit, niet te krom en zonder scheuren. Met de zaagmachine zaagt hij er een mooie ronde vorm uit. In het centrum boort hij een gat waarmee de schijf in de draaibank bevestigd kan worden. Met grote, vlijmscherpe beitels draait hij de schijf eerst zuiver rond, alles op gevoel. De krullen vliegen in het rond. Terwijl de schijf draait, maakt Cees met de beitel aan de ene kant een bolling en daarna de andere kant hol. De meest specialistische beitels maakte hij zelf. Zijn vaardige handen bedienen het gereedschap en langzaam ontstaat de vorm die hij in gedachten heeft. Een fascinerend gezicht. De steel van de bloem is van buigzaam wilgenhout, vers uit de tuin. Nadat de blaadjes en de bast zijn verwijderd wordt het takje tussen spijkers in de juiste kromming gespannen. Na drie dagen is het hout droog en heeft 't de juiste vorm. Geduld levert mooi werk.

Vaardige handen bedienen de moderne draaibank. Vormen het ruwe stuk hout tot een fraai product.

Trekmes

Van jongs af aan betrokken bij de molen, bouwde Cees Schuurman een schat aan praktische kennis op. Zijn vader had het veelzijdige vak van molenaar in de praktijk geleerd en gaf dat door aan zijn zoons. Het leverde Cees technisch inzicht, gevoel voor materiaal en maakte hem vindingrijk. Als jongen, onderweg naar school liep hij graag bij wagenmaker Winkelman binnen: ‘Die had in z’n werkplaats een grote lintzaag staan. Hij maakte boerenwagens, kruiwagens en andere gebruiksartikelen. Essenhout, gezaagd uit moerasbosjes in de buurt, gebruikte hij voor schepstelen. Ik mocht de dikke takken schillen met een trekmes. Ze lieten je maar aan knoeien, maar daar leerde je veel van. Winkelman had ook een draaibank. Zo’n hele ouderwetse, met van die riemen over een drijfwerk. Ze draaiden er wielnaven voor boerenwagens, met gaten voor de spijlen. Dat kwam niet zo zuiver, het slingerde allemaal iets. Maar het werkte verder prima. Voor ons bedrijf (korenmolens De Kraai) maakte Winkelman een vrachtwagenbak van hout. Hij zette ‘m helemaal in de lijnolie. We hebben daar járen plezier van gehad’.

Draaien

Cees experimenteerde verder in de werkplaats van de molen. ‘Ik had een draaibankje en een AEG boormachine. Van restjes hout maakte ik toen kandelaars. Later heb ik wat lessen gehad in houtsnijden van iemand in Soesterberg. Die man zorgde voor beitels en voor mooi hout van wat hij zoal tegenkwam. Ik heb daar vogeltjes leren snijden. Maar het draaien heb ik mezelf geleerd’. Cees Schuurman werd lid van houtdraaiersvereniging ‘De Lekstroom’ in Lopikerkapel. Erg leuk om ideeën uit te wisselen. ‘Vóór corona kwamen we 6x per jaar bij elkaar en reisden voor demonstraties door het hele land. Samen met Lida, mijn vrouw, ging ik mee naar demodagen, zoals in Lage Vuursche. Ik had veel te veel houtwerk staan thuis. Dat zijn we daar gaan verkopen. Mensen betalen graag voor het goede doel, dus doneer ik de opbrengst aan KiKa’. Stichting kinderen kankervrij financiert wetenschappelijk onderzoek naar kinderkanker.

Gratis weg te halen

Cees gebruikt graag hout van gouden regen of taxus, vanwege het contrast in kleuren. Of notenhout dat van binnen heel donker en aan de buitenkant licht is. In de draaibank ontstaat daarmee een bijzonder kleurenspeel op de schalen die hij maakt. Acacia, Europees hardhout, geeft met z’n grillige jaarringen een levendig effect. Een zijtak of wortel geeft ook mooie lijnen in het hout. Heel verrassend om die tekening tijdens het draaien te zien ontstaan. Schuurman laat een fraaie schaal van berkenhout zien met aan de randen heel fijne lijntjes. ‘Dat is ‘slaap’. Dat zijn schimmelsporen en dat zorgt weer voor een heel andere tekening’ Hout krijgt hij vaak van hovenier Tom van der Woude. ‘Als die bij het zagen wat moois tegenkomt legt hij het gewoon bij mij voor de deur. Het liefst in de winter gezaagd, als de sapstroom stil staat, want dan scheurt het niet zo gauw. Zo had hij een keer een handeltje neergegoot. Het was een heel beetje en het was mooi hout. Toen kwam er iemand voorbij rijden, zag dat hout liggen, laadt het op en zaagt thuis alles kort voor de open haard... Hij had een advertentie in de krant gelezen: ‘hout gratis weg te halen’ en dacht dat het hier was.’

Een schaal van taxus met een bal van gouden regen. Beide bomen waren even oud, maar duidelijk te zien is dat de ene per jaar harder groeit dan de andere.

Gescheurde vaas

Er kwam een nieuwe draaibank. Dat resulteerde in de productie van zeer uiteenlopende voorwerpen. De oud-molenaar heeft een ware schatkamer aan voorwerpen die hij maakte: Paddenstoelen voor de verkoping achter de kerk. Schalen in allerlei vormen. Lampenkapjes van sierkers hout, bijna doorzichtig. Héél dun gedraaid. Dan pakt hij een schotel, gemaakt van kleine stammetjes, dicht tegen elkaar verlijmd en de kieren weer opgevuld met ronde stukjes hout. Zelf bedacht. ‘Of de uitdaging om een asymmetrische schaal te maken, van notenhout. Bij de houtdraaiclub willen ze graag weten hoe ik dat doe.... Dat doe je met een mal met tegengewicht. Soms ont-

In opdracht maakte Cees een lotusbloem op een blad.

staan dingen vanzelf. Ik wilde eens een vaas maken en die scheurde. Maar wat heb je nou aan een vaas met een scheur d’r in... Toen heb ik er een veter in gemaakt. Later maakte ik ook een vaasje met een ritssluiting en één waar knoopjes op zitten, een riempje erom... ‘. Zo maakte hij ook laarzen van hout. Eén met een ritssluiting, één met knoopjes en één

met een veter. Die heeft een schoenmaker van me gekocht’.

‘Onlangs kwam er weer een bedankje van KiKa met de post. Het blijft mooi om bij te dragen aan een goed doel. Hout draaien is een vak apart, maar donateur worden kan iedereen’.

(Karien Scholten)

WIJ ZOEKEN PER DIRECT - NIEUWE COLLEGA'S!

Tuincentrum Vechtweelde is een mooi groot tuincentrum met een diversiteit aan producten voor huis en tuin. Wil jij bijdragen aan het succes van ons tuincentrum? Wegens uitbreiding en versterking van ons team zoeken wij nieuwe medewerkers. Wij proberen telkens weer om onze klanten net even dat beetje extra service te bieden. Zie jij het als een mooie uitdaging om het visitekaartje van Vechtweelde te zijn?

Medewerker kassa (part-/fulltime)

Wat houdt de functie in? Als medewerker op de kassa-afdeling houd jij je bezig met het vlot en vriendelijk helpen van onze klanten bij hun aankoop. Het is jouw taak dat de klant onze winkel met een glimlach verlaat. Tijdens je dienst zorg je ervoor dat jouw kassa er netjes en schoon uitziet. Klachten weet je op een professionele en klantvriendelijke manier op te lossen. Daarnaast zorg je voor een nauwkeurige en nette afhandeling van de geldstroom en je signaleert en meldt verkeerde of niet gescande artikelen en ook daarin heb je een proactieve houding. Je helpt ook mee op andere afdelingen, bijvoorbeeld bij het uitpakken en prijzen van onze producten. Kassamedewerker bij Vechtweelde is een afwisselende functie! Wij zoeken een enthousiaste vlotte medewerker die initiatief toont, klantvriendelijk is en van aanpakken weet. Je begrijpt dat de verkopen op zaterdag en zondag erg belangrijk zijn voor het succes van onze winkel, daarom is het voor jou geen enkel probleem om op zaterdag en/of zondag te werken.

Medewerker tuin- en perkplanten (part-/fulltime)

In deze functie ben je verantwoordelijk voor de verkoop, presentatie, verzorging en het aanvullen van de planten, potten een bijbehorende producten op de tuin- en perkplantenafdeling. Je zorgt samen met jouw collega's voor een perfecte uitstraling van de winkel. Je vindt het leuk om onze klanten goed advies te geven bij alle vragen die gesteld kunnen worden over tuin- en perkplanten en de daarbij behorende producten. De hoofdtaak ligt op de tuin- en perkplantenafdeling, maar ook op andere afdelingen ben je inzetbaar. Wij zoeken een enthousiaste vlotte medewerker die verstand heeft van (tuin)planten, initiatief toont, klantvriendelijk is en van aanpakken weet. Je begrijpt dat de verkopen op zaterdag en zondag erg belangrijk zijn voor het succes van onze winkel, daarom is het voor jou geen enkel probleem om op zaterdag en/of zondag te werken.

Medewerker kamerplanten (part-/fulltime)

In deze functie ben je verantwoordelijk voor de verkoop, presentatie, verzorging en het aanvullen van de planten, potten een bijbehorende producten op de kamerplantenafdeling. Je zorgt samen met jouw collega's voor een perfecte uitstraling van de winkel. Je vindt het leuk om onze klanten goed advies te geven bij alle vragen die gesteld kunnen worden over kamerplanten en de daarbij behorende producten. De hoofdtaak ligt op de kamerplanten-afdeling, maar ook op andere afdelingen ben je inzetbaar. Wij zoeken een enthousiaste vlotte medewerker die verstand heeft van (kamer)planten, initiatief toont, klantvriendelijk is en van aanpakken weet. Je begrijpt dat de verkopen op zaterdag en zondag erg belangrijk zijn voor het succes van onze winkel, daarom is het voor jou geen enkel probleem om op zaterdag en/of zondag te werken.

Wat levert een baan bij ons tuincentrum jou op?

Wij vinden het belangrijk dat je met plezier naar je werk gaat, daarom zorgen wij voor:

- Een interessante beloning
- Een fijne sfeer
- Leuke collega's
- Een groene en gezellige werkplek in een succesvol tuincentrum.

Tuincentrum Vechtweelde, een mooi familiebedrijf!

Tuincentrum Vechtweelde is een 45-jarig familiebedrijf met een leuk team van betrokken en ervaren medewerkers. Vechtweelde is een vernieuwend bedrijf dat klantgericht te werk gaat en een hoge kwaliteit aan planten en tuincentrumartikelen levert. Wij willen onze bezoekers telkens weer verrassen met ons uitgebreide assortiment, een perfect verzorgde winkel en deskundig advies. Denk je dat een van de bovengenoemde functies goed bij jou past en voldoe je aan het functieprofiel? Stuur dan een brief met CV naar info@vechtweelde.nl

Kijk voor meer informatie en het volledige functieprofiel op www.vechtweelde.nl bij vacatures.

**tuincentrum
vechtweelde**

Wijkraad wil deel van belastinginkomsten

door Henk van de Bunt

Wijkraad De Leijen constateert, dat van 2011 t/m 2019 het procent-OZB-belasting is gestegen met ruim 25%. Ook het totaal aan gemeentelijke belastingen is van 2011 t/m 2019 met ruim 25 % gestegen. De stijging van de OZB-belasting wordt door de gemeente gebruikt voor de gemeentebegroting.

De wijkraad wil van die meeropbrengst meer ruimte voor bewonersinitiatieven. en stelt: 'In 2011 bedroeg het totaal aan gemeentelijke belastingen bijna 17 miljoen. In 2019 was dat ruim 21 miljoen. De gemeente heeft in diezelfde periode € 10 miljoen verlies geleden op het eigen vermogen, waardoor er nu financiële problemen zijn. De laatste jaren zijn prijzen van koopwoningen sterk gestegen. Daar staat voor belastingbetalers geen extra dienstverlening tegenover'.

De mensen

In gesprek met de Wijkraad stellen we de vraag: 'Waarom zijn mensen actief voor een wijkraad'? Zo doet Gerda Hoekstra het secretariaat en staat voor kindvriendelijk wonen in rustige groene wijken. Albert van Doorn richt zich op communicatie en woonlocaties. Gert Visser - meer dan 20 jaar penningmeester - staat voor veilige en groene buurten voor jong en oud. Herman Groothuis wil meer 30 km

zones en meer ruimte voor fietsers en voetgangers met wat minder auto's. De nieuwe penningmeester Johan L'Honoré Naber, die al veel vrijwilligerswerk heeft gedaan, zet zich in voor groenadoptie. Verkeerskundige Jonathan de Vries denkt mee over veilig fietsen op de Berlagelaan. Ebbe Rost van Tonningen is sinds januari voorzitter van de Wijkraad. Hij zit in werkgroepen, zoals biodiversiteit en nieuwbouw De Timpe. Wil Vermeent heeft aandacht voor jongerenwerk.

Investeringsfonds

Wijkraad De Leijen stelt voor om een deel van die eerder genoemde meeropbrengst t.g.v. belastingverhoging in een wijkfonds te stoppen o.a. voor isolatie en zonne-energie voor huizen, voor de versterking van de biodiversiteit en natuur. Maar ook voor agrariërs, die biologische landbouw met coöperaties willen starten. Ook voor het ondernemersfonds zouden er mogelijkheden moeten zijn. De ge-

meente en de landelijke politiek blijven achter met hun maatregelen om de klimaatdoelstellingen te halen. De Wijkraad wil dat een representatieve burgerraad per wijk over een dergelijk wijkfonds kan beslissen en wil samen met andere wijk- en dorpsraden een petitie bij de gemeente indienen om dat te ondersteunen.

Bestuurlijke drukte

De Wijkraad constateert dat er in het eerste halfjaar van 2021 door de gemeente (te) veel van de burgers wordt gevraagd. De burgers in De Leijen spelen mee op verschillende schakborden: groenvoorziening, woningbouwlocaties, windmolens en zonnevelden, biodiversiteit, plan voor het centrum Bilthoven en nieuwbouw De Timpe. Daarnaast is de inspraak voor de omgevingsvisie gestart. Voor deze trajecten worden steeds dure ingehuurde krachten ingeschakeld. De wijkraad mist een duidelijke samenhangende regie van de gemeente, terwijl de deskundigheden

De leden van Wijkraad De Leijen staan bij de Berlagelaan waar aan twee kanten een nieuwe fietsveilige route is gepland.

van de burgers in deze verkokerde besluitvorming te laat en onvoldoende worden benut. Geef burgers de ruimte! Motto: Participatie door doe-het-zelf creatie.

Afspiegeling inwoners

De gemeente wil meer decentralisatie vanuit het Rijk. Wijkraad De Leijen wil dat ook vanuit de gemeente naar de wijkorganen: 'Volgens de laatste burgerpeiling in 2019 voelen de burgers zich slechts voor 18 % goed vertegenwoordigd door de gemeente. In 2017 was dat nog 24 %. Verder waren de burgers in 2019 van oordeel dat zij slechts voor 15 % voldoende invloed hebben op de gemeente. De wijk- en dorpsraden staan volgens

de burgerpeilingen dicht bij de bewoners. Dan moeten deze ook de middelen krijgen om meer burgerinitiatieven mogelijk te maken. Buurtcomités hebben zelf mooie vernieuwde speelplaatsen opgezet aan de Anna Maria van Schuurmanlaan, de Bongerdlaan en de Lindelaan. Veel burgers zijn actief met adoptiegroen en met biodiversiteit in de eigen tuin. Er kan nog veel meer'.

Nieuwe wijkraadleden zijn van harte welkom voor verschillende projecttaken. Meld je aan via info@wijkraaddeleijen.nl. Via dit e-mailadres kan ook de digitale nieuwsbrief worden ontvangen.

Eén jaar stichting Struikelstenen

door Henk van de Bunt

Op 4 maart 2020 werd stichting Struikelstenen De Bilt opgericht. Het doel van de stichting is het plaatsen van struikelstenen (Stolpersteine) voor de laatste woning van de slachtoffers van de naziterreur die in de gemeente De Bilt woonden of die hier verbleven.

Tevens is het doel zoveel mogelijk te publiceren over de slachtoffers en educatieve projecten voor de jeugd in het kader van de struikelstenen uit te voeren. Een jaar na de oprichting gaan we op basis van het uitgebrachte jaarverslag in gesprek met voorzitter Alexander Tchernoff en onderzoeker Evert Theunissen..

Het bestuur bestond in 2020 verder uit secretaris Krischan Hagedoorn, penningmeester Heleen van der Linden-Rima en algemeen bestuurslid Tiny Middleton-Heijlen. Gemeente De Bilt steunt het initiatief van de stichting nadrukkelijk. De gemeente en de stichting ondertekenden in oktober 2020 een samenwerkingsovereenkomst waarin duidelijke samenwerkingsafspraken zijn vastgelegd. De stichting krijgt geen structurele subsidierelatie met of van de gemeente. Alexander Tchernoff: 'Wij hebben een eenmalige bijdrage ontvangen, daarnaast werken wij nauw samen met de Gemeente bij de legging van stenen. De gemeente is immers verantwoordelijk voor de openbare ruimte en zorgt ervoor dat de stenen op de juiste wijze gelegd kunnen worden'.

Stenen

In 2020 werden geen struikelstenen gelegd in de gemeente De Bilt. Oorspronkelijk stond de eerste

legging gepland op 16 november. In verband met de Coronacrisis sloot het bestuur de bijeenkomst af te gelasten. In totaal werden er 16 struikelstenen besteld bij de Duitse stichting Stolpersteine, de eigenaar van het concept. De stenen zijn inmiddels in De Bilt aangekomen en zijn veilig opgeslagen in afwachting van legging. Inmiddels ligt er een gedetailleerd draaiboek voor steenlegging klaar, is contact gezocht met nabestaanden (voor zover mogelijk) en aanwonenden en is alles eveneens afgestemd met de gemeente. Tchernoff: 'Alles is al voorbereid. Wij vinden het belangrijk dat we de stenen kunnen leggen in aanwezigheid van nabestaanden, de burgemeester, huidige bewoners, belangstellenden en pers. Omdat dat op dit moment gewoonweg niet kan, wachten we af tot versoepelingen zeker zijn, dat is het moment waarop we een datum gaan prikken en openbaar gaan maken. Wij kijken ernaar uit om in 2021 de eerste 16 stenen te kunnen leggen in gemeente De Bilt. Eveneens een mooi vooruitzicht is de toezegging van stichting Stolpersteine dat in november van dit jaar 20 nieuwe stenen besteld mogen worden'.

Publicatie slachtoffers

De achtergronden van de 16 Biltse slachtoffers van de Sjoa werden grondig uitgezocht door onder-

zoeker Evert Theunissen. Nauwkeurig werd de schrijfwijze van de namen, geboortedata en de data waarop de slachtoffers door de nazi's vermoord werden, vastgelegd. In de gemeentelijke archieven werd zoveel mogelijk informatie verzameld en geverifieerd. Tot concrete publicatie over de slachtoffers is het nog niet gekomen omdat dit pas wordt gedaan - via de website of op een andere wijze - op het moment dat de steen gelegd is. Theunissen: 'Op een andere wijze kan zijn in de vorm van een artikel in de krant, een publicatie in één van de historische tijdschriften of wellicht het uitgeven van een boekje. Wel is op de site een eerste achtergrondverhaal verschenen over de 7 kampen waarin Joodse inwoners van de gemeente De Bilt vermoord zijn door de nazi's. Ik heb veel achtergrondverhalen van slachtoffers gevonden en ben bezig deze samen met andere onderzoekers verder vorm te geven. We wachten met publicatie tot na de steenlegging'.

Educatie

De eerste aanzet voor het ontwikkelen van een educatieprogramma voor leerlingen van groep 8 van de basisschool en de middelbare scholen is in 2020 gegeven. Mark Hagenaars (docent geschiedenis en inwoner van De Bilt) en Pauline Wijnen (filmregisseur, theaterdo-

V.l.n.r. Alexander Tchernoff en Evert Theunissen bij de serie nog te plaatsen struikelstenen.

cent en initiatiefnemer Weeshuis van de Kunst) waren bereid om een aantrekkelijk educatief programma voor de Biltse jeugd samen te stellen. Dit programma zal bestaan uit een digitaal lespakket voor docenten en scholieren, gastlessen en evenementen voor scholieren. Het bestuur is ervan overtuigd begin 2021 een aantrekkelijk programma samen te kunnen stel-

len en heeft daarvoor een financiële reservering gemaakt. Tchernoff licht toe: 'We ontwikkelen op dit moment lesmateriaal voor zowel groep 8 als de middelbare scholen. Ook wordt nagedacht over evenementen, voorstellingen etc. De financiële reservering blijft gewoon staan totdat wij tot uitvoering over kunnen gaan'.

advertentie

Verkeer, woninglocaties, duurzaamheid, biodiversiteit, groenbeheer, openbaar vervoer, ...
Vraag de nieuwsbrief: info@wijkraaddeleijen.nl

Documentaire over Jacoba van Tongeren

door Henk van de Bunt

Op 4 mei staat Nederland stil bij de slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog en van oorlogssituaties en vredesoperaties daarna. De NOS besteedt er aandacht aan met rechtstreekse uitzendingen en documentaires. Daarnaast wordt het thema Vrouwen in Verzet uitgelicht; o.a. met de tv-documentaire over verzetsleidster Jacoba van Tongeren op 4 mei op NPO2 na de Herdenking op de Dam van 20.35 tot 21.00 uur.

De documentaire over Jacoba van Tongeren gaat over een belangrijke verzetsvrouw die na de oorlog in de vergetelheid raakte. Zij liet unieke memoires achter over haar werk als leider van de Amsterdamse verzetsgroep Groep 2000. De groep hielp duizenden mensen aan onderduikadressen, persoonsbewijzen en voedselbonnen en redde zo honderden levens. Prins Bernhard verbaasde zich na de oorlog over wat ze als vrouw te midden van de door mannen gedomineerde verzetswereld teweeg had gebracht. 'Aan u is een generaal verloren gegaan', merkte hij op.

Neef

Tot maart 2015 was Jacoba van Tongeren volslagen onbekend bij het Nederlandse publiek. Dat Jacoba van Tongeren en Groep 2000 bekendheid kreeg, heeft alles te maken met de zoektocht die haar neef Paul van Tongeren, samen met zijn vrouw Els ondernam. Jacoba's neef uit Bilt-hoven haalde het verhaal over zijn tante uit de vergetelheid en schreef er 'Jacoba van Tongeren en de onbekende verzetshelden

van groep 2000 (1940-1945)' over; het boek beleeft inmiddels zijn 6e druk. In de documentaire wordt Jacoba met interviews en dagboekfragmenten tot leven gebracht. Zo wordt een portret geschetst van een bijzondere verzetsvrouw. Paul van Tongeren over het breder bekend worden van het verhaal van Jacoba: 'Dat een sterke, markante vrouw een grote verzetsgroep heeft geleid, vijf jaar lang, vult een lacune: teveel is het beeld ontstaan dat vooral stoere mannen in het verzet zaten. Het verhaal van Jacoba was een stimulans om naar de onderbelichte rol van vrouwen in het verzet te kijken. Gebaseerd op het boek, heeft Karel Baracs, Stadsverteller van Amsterdam, een schoolvoorstelling gemaakt over De Bonnenkoningin. Minstens 50 keer hebben Karel en ik daarmee op scholen opgetreden. Wat mij opviel is hoezeer het verhaal van Jacoba inspireert, leerlingen in haar een rolmodel zien. Ook naar aanleiding van het boek, heb ik veel dergelijke reacties gekregen'.

Groenekan

Over haar verblijf in Groenekan vertelt Paul van Tongeren: Vader Hermannus van Tongeren heeft een eenvoudig zomerhuisje in Groenekan, tegen De Bilt aan, waar het gezin vaak 's zomers verblijft of in de weekenden. Als Jacoba uit het ziekenhuis wordt ontslagen, huurt vader Van Tongeren een huis voor haar aan de Vijverlaan 45 in Groenekan. Daar gaat Jacoba wonen, met een huishoudster. Ze is erg ziek als ze in Groenekan aankomt: Stapje voor stapje knapt Jacoba op. Haar ijzeren zelfdiscipline en de hulp van dierbare vrienden zorgen voor een wonderbaarlijk herstel. Later schrijft ze in haar memoires: 'Zonder vader, zonder dokter, zonder huishoudster en twee trouwe vrienden zou ik het nooit gerooid hebben'. Nu het wat beter met haar gaat, popelt Jacoba om wat om handen te hebben'.

Voedselbonnen

Paul van Tongeren vertelt: 'Jacoba stond aan de wieg van het blad Vrij Nederland. Groep 2000 zorgde tussen 1940 en 1945 voor

Paul en Els van Tongeren op de Jacoba van Tongerenbrug in Amsterdam'. (foto 2018)

zo'n 4500 onderduikers via het distribueren van geroofde voedselbonnen. Zij bracht de voedselbonnen deels zelf aan onderduikers, wat haar de bijnaam 'Bonnenkoningin' bezorgde. Zij had een speciaal bonnenvest laten maken, waarin zij 5.000 voedselbonnen kon vervoeren en dat zij droeg onder haar jas. Als het bonnenvest gevuld was, had Jacoba het uiterlijk van een zwangere vrouw. De circa 150 leden van haar groep kenden elkaar niet bij naam, maar bij nummer. Vanwege geheimhouding had Jacoba een speciale code bedacht. In plaats van namen en adressen gebruikte Groep 2000 cijfercodes waardoor vrijwel iedereen de oorlog overleefde'.

Brug

De Jacoba van Tongerenbrug (brugnummer 602) is een vaste brug in

Amsterdam Nieuw-West, Slotemeer gelegen in de Burgemeester Fockstraat De brug is op verzoek van ex-burgemeester Job Cohen vernoemd naar verzetsstrijdster Jacoba van Tongeren. Het naambord werd in 2016 op de brug bevestigd in het bijzijn van haar biograaf Paul van Tongeren. Een standbeeld van Jacoba dat op de Antillenstraat in Amsterdam, waar zij in de oorlog woonde, zal op 10 oktober uur worden onthuld, in aanwezigheid van de familieleden van de groepsleden, naast de onthulling van een informatiebord met de circa 150 namen van de groepsleden. Op 17 september is er in de Keizersgrachtkerk in Amsterdam een lezing over Jacoba door Marianne Thieme, mede-oprichtster van de Partij van de Dieren en voorheen Tweede Kamerlid.

Op afspraak bent u welkom!

Onze les van deze coronacrisis? Dat wij onze klanten veel beter van dienst kunnen zijn als de winkel op afspraak geopend is. Met afspraak zorgen wij dat een vakkundige medewerker direct na binnenkomst beschikbaar voor u is. Deze verkoper heeft vervolgens alle tijd voor u. Daarom blijft de winkel alleen op afspraak geopend.

Winkelen op uw manier

Als uw koelkast, kookplaat of oven het begeeft, dan kunt u niet wachten tot u weer een nieuwe in huis heeft. Dat begrijpen wij maar al te goed. Daarom zijn wij op allerlei manieren bereikbaar. U kunt met ons (video)bellen, mailen of appen. Verder bent u niet alleen op afspraak van harte welkom in onze winkel, maar kunnen wij ook bij u thuis komen. U kunt ons bij u thuis uitnodigen voor een adviesgesprek en onze thuisverkoopservice. Dat is helemaal prettig als u meerdere producten in een keer wilt vervangen of een keukenrenovatie overweegt. Vanzelfsprekend houden wij ons zowel in de winkel als bij u thuis aan de coronamaatregelen.

Vakkundig advies

Voor welke vorm van winkelen bij Vink Witgoed u ook kiest, wij luisteren naar uw wensen en denken graag met u mee. Vaak is er meer mogelijk dan u denkt! Via onze website www.vinkwitgoed.nl kunt u zich oriënteren op de apparaten die wij kunnen leveren. U vindt er een greep uit ons assortiment. Omdat wij veel meer apparaten op voorraad hebben, nodigen we u van harte uit contact met ons te zoeken. Dat kan op de manier die bij u past. Wilt u de apparaten in de winkel bekijken, dan vragen wij u om telefonisch een afspraak te maken.

WASSEN, KOELEN, VRIEZEN, DROGEN
INBOUWAPPARATUUR, ENZOVOORT

Pr. Christinastraat 3 | 3615 AE Westbroek
Tel. 0346-281459 | www.vinkwitgoed.nl

Oorlog is het ergste wat er is

Het bewogen leven van een verzetsman, Walter Kooy (1918-1995)

door Bernard Schut

Engelandvaarder, concentratiekampgevangene, pelotonscommandant bij de Binnenlandse Strijdkrachten in Bilthoven, uitgezonden naar Nederlands-Indië en in 1950 gerepatrieerd, in 1970 met pensioen in de rang van luitenant-kolonel: Walter Kooy, plaatsgenoot uit de Overboslaan. Over hem gaat het hieronder volgende biografisch bericht.

Walter Marie Kooy werd geboren op Java in 1918, waar zijn vader KNIL-officier was. Met zijn HBS-diploma op zak vertrok hij naar Nederland en werd in 1937 als cadet ingeschreven op de KMA, de Koninklijke Militaire Academie. Toen de Duitsers mei 1940 Nederland binnenvielen, deed hij, inmiddels vaandrig bij de infanterie, zijn eerste oorlogservaringen op. Vrij snel na de capitulatie ontbonden de Duitsers het Nederlandse leger: zo veel krijgsgevangenen aan het begin van een oorlog zouden immers een blok aan hun been vormen. Wel moesten ze daartoe een verklaring ondertekenen, dat ze zich niet tegen de Duitsers zouden keren. De sympathie die de Duitsers daarmee ook hoopten te veroveren, verkregen ze echter niet en in kringen van het ontbonden Nederlandse leger ontstonden de eerste haarden van verzet, weinig efficiënt aanvankelijk en geplaagd door verraad. Getekend heeft Walter Kooy niet, wel sloot ook hij zich aanvankelijk aan bij het verzet, maar in mei 41 besloot hij met een KMA-vriend de oversteek naar Engeland te maken. Ze vertrokken van het strand van Scheveningen. Maar hun bootje kreeg pech en de wind dreef hen terug naar de kust bij Haamstede op Schouwen-Duiveland, waar de Duitsers weinig moeite hadden om hen in te rekenen. De volgende etappeplaats werd het Oranjehotel wederom in Scheveningen, waar hij in een overvolle cel werd opgesloten.

Een cel is maar twee meter lang en nauw twee meter breed, wel kleiner nog is het stuk grond, dat ik nu nog niet weet ... ⁽¹⁾

Veroordeeld

Een paar maanden later volgde de veroordeling: 3 jaar tuchthuisstraf in Lüttringhausen. In de Duitse praktijk bleek er vaak weinig verschil tussen de behandeling in een tuchthuis en die in een concentratiekamp, al was je in het eerste geval niet bij voorbaat ten dode opgeschreven. Lüttringhausen is geen onbekende naam in de oorlogsgeschiedenis van Bilthoven: ook Meindert Brouwer, de huisarts

Walter Kooy.

en Eduard 'Necker' Veterman, de dramaturg en meestervervalsen van paspoorten, persoonsbewijzen e.d. hebben daar jaren gevangen gezeten. Brouwer zal hij daar in ieder geval ontmoet hebben. Veterman kwam er pas september 44 aan. Zelf werd hij in juni 44 vrijgelaten, de drie jaar zaten erop. Tot zijn ervaringen in het tuchthuis behoren: een maand eenzame opsluiting in een kooi, een hongercel, hij at insecten wanneer die door de kooi liepen, sloep op de grond zonder deken. Hij kreeg ontstekingen aan zijn oog en traanzakken, werd doorgevoerd naar Düsseldorf waar studenten medicijnen op hem mochten oefenen. Maar hij overleefde het. In die periode ontving hij brieven van Jansje (later Jacky) Noordanus met wie hij al voor de oorlog in Bilthoven verkerend had gehad. Het raakte opnieuw aan. Toen hij na drie jaar terug kwam naar huis, wachtte ze hem op. Ze herkende hem bijna niet meer, getekend als hij was door drie jaar Duitse tuchthuisbehandeling.

Aan de ander kant van de spoorbomen stond Walter. Ik zag hem niet, hij zag mij wel. Hij was niet via Utrecht maar via het zuiden het land binnengekomen. De spoorbomen gingen open en ik liep naar de overkant en plotseling stond Walter voor me. In plaats van hem om de hals te vliegen, zei ik: Hallo! Ik was er beduusd van! Hij zag er ook anders uit, heel mager met een dik gezicht en oedeem.

Jansje Noordanus bleek in de loop

van de oorlog betrokken geraakt bij het verzet als koerierster, een benaming overigens die geen eer doet aan de vele, vaak zeer gevaarlijke opdrachten die een koerierster moest uitvoeren. Daarover een andere keer.

De Binnenlandse Strijdkrachten (B.S.)

Opnieuw knokte Walter Kooy zich door de fysieke ellende heen. En weer op kracht gekomen sloot hij zich aan bij een knokploeg in Den Haag en later bij de BS in Bilthoven, waar hij pelotonscommandant onder Hans Hellendoorn was. ⁽²⁾ Er viel nog een rekening met de Duitsers te vereffenen. Krijgsgevangene zou hij zich niet meer laten maken. Over wat hij tijdens de oorlog had meegemaakt sprak hij liever niet. Wel heeft hij later gesprekken gevoerd met Bastiaans, een bekende psychiater uit Oegstgeest. ⁽³⁾

Jansje Noordanus.

Een voorval uit die periode is bijvoorbeeld de arrestatie van een SS-arts op de Paltzerweg, die uitliep op een schietpartij, waarbij de man van zijn motor werd geschoten ⁽⁴⁾. Ook Jansje was daarbij:

Een arts, ik kende hem nog van voor de oorlog van de sport, had als SS-arts voor de Duitsers gewerkt en heel nare dingen gedaan. Nu de oorlog voorbij was, werd de grond hem te heet onder de voeten. Hij reed op zijn motorfiets nog even naar zijn ouderlijk huis om kleren of wat dan ook te halen voor hij vertrok. Ik zag zijn motorfiets voor het huis staan en waarschuwde de verzetsmensen, die oorlogsmisdadigers oppakten om deze te laten berechten. Ik liep naar het huis om de motorfiets onklaar te maken, toen hij met nog iemand alweer naar buiten kwam. Walter sommeerde hen om zich over te geven, maar zij begonnen gericht op ons te schieten. Ik weet nog dat ik weg dook achter een stenen paaltje. Er moest terug geschoten worden, anders waren wij er niet meer geweest. Eén of meer van de leden van onze groep schoten terug. De arts is overleden. Als ze zich hadden laten arresteren waren zij berecht en na een jaar gevangenisstraf hoogstwaarschijnlijk alweer vrijgelaten. Maar ik vond het afschuwelijk om dit te zien gebeuren! Ik zie het nog voor me!

De Jeep.

Jagtlust

Ze trouwden op 20 juni in Jagtlust, waar zij naast woonde. Walter droeg zijn gala-uniform. Zij een mantelpakje gemaakt uit een cape van Walters uniform. Haar blouse en ondergoed waren van zijde, vervaardigd uit een parachute, na een dropping verstopt in het bos. Voor het gemeentehuis stond een erewacht van de BS. Er waren zoveel mensen dat ze ook buiten het gemeentehuis stonden. Het Wilhelmus werd gezongen en daarna ging het naar de kerk in een koetsje met paarden (van boer Westening), aan de zweep van de koetsierswarenbloemen geplakt!

Naar Nederlands-Indië

Op 17 augustus vertrok Walter Kooy naar Engeland, en vandaar op 3 oktober met de Sterling Castle naar Malakka, waar hij op 28 november aankwam. De Engelsen beducht voor een koloniale oorlog, stonden hem pas op 1 februari 46 toe om naar Bangka te vliegen waar hij de macht overnam van de Japanners. Een jaar later kon zijn vrouw zich veilig bij hem voegen. Op Bangka heeft Walter Kooy met echtgenote Jansje, inmiddels Jacky geheten, gezeten tot november 48, daarna werd hij overgeplaatst naar Batavia en ingedeeld bij de Leger Technische Dienst (LTD). Hij bleef last houden van de gevolgen van zijn verblijf in Lüttringhausen, en

Voor de troepen in Batavia.

moest een operatie ondergaan. Op 27 december vond de soevereiniteitsoverdracht plaats. In Indonesië volgde opnieuw na de Bersiap-tijd een chaotische periode. Hetty, de dochter van Walter en Jacky, schrijft daarover: *De laatste vijf maanden in Batavia waren best spannend, ik was drie en kan me er zelfs nog de onveiligheid van herinneren. Mijn broertje Walter en ik sliepen tussen mijn ouders in, mijn vader met een karabijn naast zijn bed en mijn moeder met een pistool. Dat wisten we niet, moeder Jacky heeft dat later verteld. Je hoorde 's nachts trommels in de verte, dat herinner ik me wel,*

en soms dichtbij gedoek gedoek. Zo'n onheilspellend geluid. Op een nacht schrokken mijn moeder en ik wakker, er kwam een kop met een doek voor zijn mond boven de balustrade. Hij keek en was even later weer weg. Geluk gehad. Wij waren blij toen we met het hele gezin op de Oranje stapten om gerepatrieerd te worden naar Nederland. Dat was op 3 juni 1950.

Terug in het vaderland

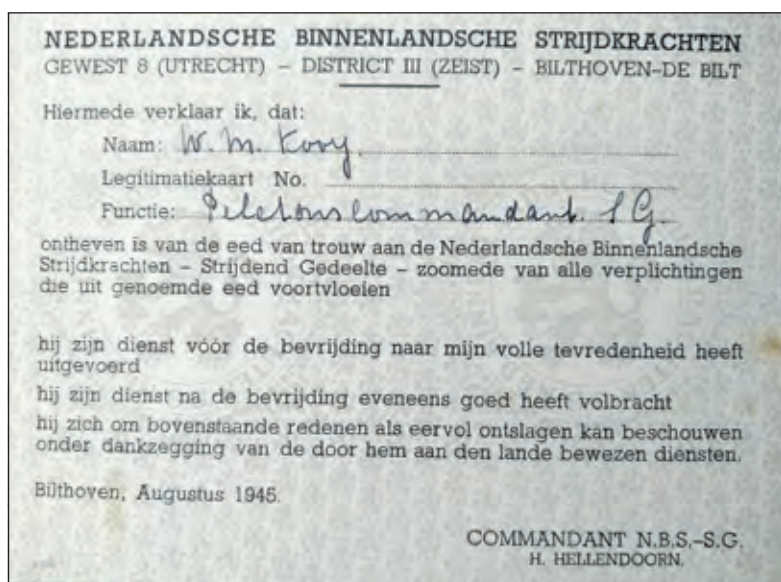
Walter zelf keerde met ziekteverlof naar Nederland terug maar opnieuw herstelde hij snel. Er volgden gezonde jaren waarin hij 'met volle bekapping' de Vierdaagse liep en de Elfstedentocht schaatste. Hij werd bevorderd tot majoor Toen werd hij opnieuw ziek, hij moest (1959) geopereerd worden aan een hersentumor. Hij werd gedurende zijn militaire loopbaan onderscheiden met het Verzetsherdenkingskruis, het Ereteken voor Orde en Vrede en werd in 1960 benoemd tot Ridder in de Orde van Oranje-Nassau. In 1970 kreeg hij eervol ontslag, in de rang van luitenant-kolonel. Hij overleed in 1995 na een bewogen leven, 'full of sound and fury' ⁽⁵⁾.

Zijn kinderen schreven over hem: *Hij was altijd een fijne vader voor ons, betrokken, integer, in balans en een doorzetter.*

Verantwoording: ik dank het overwegend deel van bovenstaande informatie aan de kinderen van Walter Kooy en Jansje/Jacky Noordanus: Hetty van Wolde en Walter Kooy jr. De hoofdtitel van deze biografische schets, is afkomstig van Walter Kooy zelf, die dit een keer bijna terloops tegen zijn zoon opmerkte.

Noten

- ⁽¹⁾ de beginregels van *Het lied der achttien doden* van Jan Campert
- ⁽²⁾ voor Hans Hellendoorn zie: Bernard Schut. *Bilthoven en De Bilt tijdens de Tweede Wereldoorlog*. Bilthoven 2015, passim
- ⁽³⁾ Prof. Bastiaans was dé vertrouwens-psychiater voor mensen die uit de oorlog waren teruggekeerd met onverwerkte ervaringen. Bekend ook door de film *Begrijpt u nu waarom ik huil?* (Van Gasten 1972)
- ⁽⁴⁾ voor dit incident zie ook: Bernard Schut. *Bilthoven en De Bilt de eerste jaren na de bevrijding*. Bilthoven 2018, pag. 93
- ⁽⁵⁾ titel van een kort verhaal van Beb Vuyk, in: *Kort Geding* (bloemlezing) Amsterdam 1969

Ontbinding Binnenlandse Strijdkrachten.

Stille Helden in Groenekan

opdat wij niet vergeten!

Het is met gemengde gevoelens dat ik, op verzoek van Coby Merkens (werkgroep 4 mei) dit stukje schrijf. Enerzijds vind ik het een grote eer om hier de mensen te mogen herdenken die zich in de Tweede Wereldoorlog in Groenekan inzetten voor met de dood bedreigde medemensen. Anderzijds heb ik zelf die oorlog niet aan den lijve meegemaakt en mijn kennis daarover is dus uit tweede (en soms ook derde) hand. Helaas ontkomen we er niet aan dat met het verstrijken van de jaren jongere generaties de fakkel moeten overnemen om de verhalen levend te houden; opdat wij niet vergeten!

Mijn specifieke aandachtsgebied, voor een publicatie in 2015 over Groenekan en de Tweede Wereldoorlog (i.s.m. de ‘Wimmen’ van Schaik en Hoebink), was het verzet en de hulp aan onderduikers in Groenekan. Bij geruchte was mij toen al bekend dat in de 30-er jaren de NSB in het dorp veel aanhang had en ik verwachtte (en vreesde) daarom met mijn onderzoek snel klaar te zijn. Wie zou het in zijn hoofd halen in zo’n dorp verzet te plegen en/of onderduikers in huis te nemen?

Dat bleek, tot mijn aangename verrassing, erg mee te vallen. Heel wat bewoners uit Groenekan hebben in die tijd hun eigen veiligheid op het spel gezet om met de dood bedreigde (Joodse) medemensen te redden. Als ik de onderduikadressen en alle (verzets)mensen die zorgden voor voedsel(bonnen) en de verzorging en beveiliging van (Joodse) onderduikers bij elkaar optel dan waren er in Groenekan tientallen moedige mensen betrokken bij dit (levens-)gevaarlijke werk.

Dat ik mij hierna toch beperk tot de Stille Helden Siem en Rietje Buddingh’ voelt daarom ongemakkelijk. Veel van die andere Stille Helden in Groenekan hebben binnen hun eigen mogelijkheden en context ook grote persoonlijke en gezinsrisico’s genomen bij het helpen van (Joodse) mensen in doodsnood.

Die beperking heeft simpelweg te maken met beperkte publicatieruimte en met het feit dat er ten aanzien van de verzetswerk van de Buddingh’s in mijn onderzoek meer informanten en uitgebreider archiefmateriaal beschikbaar kwamen. Ik hoop dat al die (nazaten van) nu niet-genoemde Groenekanse Stille Helden zich in dit stukje over de Buddingh’s zullen herkennen en zich daarin ook geëerd weten.

Siem en Rietje Buddingh’, ca. 1948

Vijverlaan 6

Het huis van de Buddingh’s op Vijverlaan 6 ligt - voor illegaal werk heel handig - wat verdekt en het terrein heeft uitgangen naar zowel de Vijverlaan als de Eiklaan. In dat huis verbergen Siem en Rietje Buddingh (getrouwd in 1934) regelmatig Joodse onderduikers, sommige langdurig, anderen tijdelijk als ze van het ene naar het andere onderduikadres voortgeholpen moeten worden.

De Buddinghs zijn agnostisch, zeer gekant tegen onrecht en menslievend. Veel Nederlanders dachten in het begin van de bezetting dat het wel los zou lopen met die Duitsers, maar Siem Buddingh weet meteen: “hier komt rottigheid van”. Op de dag zelf van het uitbreken van de oorlog begint hij in de tuin een schuilkelder te graven en hij sluit zich al heel vroeg aan bij het verzet.

Siem (1907-1979) is zoon van een welgestelde boer in de Over-Betuwe, maar moet zijn studie in Delft staken als zijn vader in crisistijd failliet gaat. Hij werkt bij het uitbreken van de oorlog bij de Waterleiding Maatschappij Midden Nederland. Uit hoofde van die functie beschikt hij over een fiets en een telefoon en kan zich onverdacht per fiets door de hele provincie bewegen. Al doende stuit hij regelmatig op Joodse onderduikers in problemen en hij probeert actief hen te helpen. Onder meer neemt hij het echtpaar Spits (tante Zus en oom Herman) onder zijn hoede, dat onder erbarmelijke omstandigheden in Lage Vuursche in een kippenhok zit ondergedoken, en bovendien door hun onderduikgever wordt uitgebuit. Siem stuurt de mensen die in zijn ogen in de problemen zitten naar Vijverlaan 6, waar ze gastvrij worden opgevangen door zijn vrouw Rietje (Maria Neeltje Bakker, 1907-1980), lerares kinderverzorging en opvoeding op de huishoudschool en dochter van een hoofdonderwijzeres uit Den Haag. Het is op Vijverlaan 6 een komen en gaan van mensen.

Zo nemen onder meer ook tante Eef, de familie Keizer (Stella, werd tante Ellie genoemd), de familie De Vries en Gré en Jan Griekspoor voor enige tijd deel aan het gezinsleven ten huize van de Buddinghs. Naast die doorgangsfunctie heeft het gezin 3 jaar lang ook het Joodse echtpaar Herschel (“oom” Herman, chirurg aan het Nederlands Israëliësch Ziekenhuis (NIZ) in Amsterdam, en “tante” Thea) in huis. Tante Thea bevalt daar op 19 juni 1944 zelfs van een kind (Andrea), dat aangegeven wordt als een Buddingh’.

Perfekte vervalsingen

Siem Buddingh’ is een Einzelgänger, zoals zoveel verzetsmensen. Hij is ook actief in de Utrechtse ondergrondse en werkt daar samen met - inmiddels bekende - Utrechtse verzetsmensen als Ruth Matthijssen en Paul en Henri Volkers van drukkerij Photogravure aan de Oude Gracht in Utrecht. Ze produceren verval-

singen van persoonsbewijzen, ont-heffingen, vergunningen, bonnen etc. De groep van Matthijssen heeft een chemisch procédé ontwikkeld waarmee inkt oplost en een perfecte nieuwe handtekening geplaatst kan worden op bestaande documenten. Ook Groenekans’ politieman Hermannus Rakers (spil in het lokale verzetsnetwerk) komt regelmatig bij Siem Buddingh aan voor valse papieren. Eén van de zegslieden heeft een persoonsbewijs (PB) dat hem sperrt voor Duitsland. “dat PB heb ik net die zaterdag nieuw gekregen en is meteen door Buddingh op Vijverlaan 6 nagemaakt!”

In tegenstelling tot het beeld dat men bij onderduiken meestal heeft – onzichtbaar blijven, binnen uit het zicht, stil zijn, denk aan de burens etc. - zijn de onderduikers bij Buddingh’ dankzij perfect vervalste papieren (en een niet-joods uiterlijk) behoorlijk mobiel. Ze gaan op pad, ook het dorp uit, op zoek naar eten voor al die mensen in huis.

Geen angst

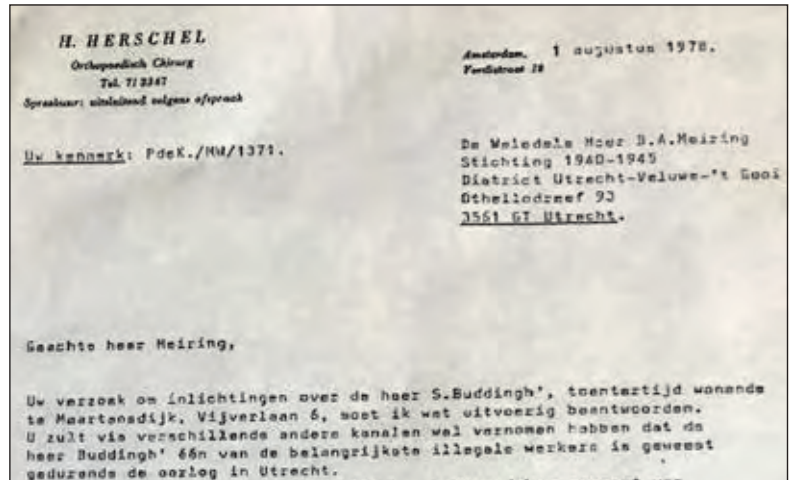
Volgens een van de zegslieden doet Siem in het verzet overal aan mee en is hij ook actief met wapens. Op een keer fietst hij naar Utrecht maar wordt in Blauwkapel aangehouden. In zijn fietstassen zitten revolvers en valse persoonsbewijzen! Hij zet doodgemoedereerd zijn fiets tegen een boom en loopt mee om zijn papieren te laten controleren. Daarna pakt hij zijn fiets weer en vervolgt zijn weg naar Utrecht!” Herman Herschel, de vader van baby Andrea, heeft Siem Buddingh’ na de oorlog wel eens gevraagd: “Je had toen al een gezin en een kind, hoe durfde je het aan om ons in huis te nemen, levensgevaarlijk! Waarschijnlijk zou ik zelf in die situatie wel een smoesje gehad hebben. Siem zei toen: ‘Ik kan in de toekomst kijken. Ik zag ons zitten in het Americain [bekend restaurant in Amsterdam, FK], en dan moesten we de oorlog dus wel door zijn gekomen. Ik ben geen moment bang geweest’. Siem Buddingh’ kende gewoon geen angst, ongelooflijk, ongelooflijk! “

Naast Joden hebben de Buddingh’s in de oorlog ook een uit Engeland gedropte Nederlandse agent (uitgerust met een zender), een Poolse vlieger en een Amerikaan enige tijd van onderdak en valse papieren voorzien.

Voor zover bekend hebben alle Joden die op enig moment ondergedoken zijn bij de Buddingh’s de oorlog overleefd.

Bescheiden

Siem en Rietje Buddingh laten zich nooit voorstaan op hun verzetsdaden. Tekenend in dit verband is het volgende voorval: in 1950 was er een tentoonstelling over 5 jaar bevrijding in Utrecht van het studentenverzet. Er zou een soort tentoonstelling komen en hem was gevraagd of hij nog zaken had uit de oorlog die ze ten toon zouden kunnen stellen. Siem Buddingh heeft zich toen een paar dagen in zijn studeerkamer teruggetrokken en in

Fragment uit een getuigenis

de open haard alles verbrand wat met de oorlog te maken had. Onder meer de onderduikers Gré en Wilfred Griekspoor, die in Israël zijn gaan wonen, hebben daar in mei 1990 uit dankbaarheid een tiental bomen geplant ter nagedachtenis aan Siem en Rietje Buddingh’.

Goed en fout

Siem Buddingh wordt na de oorlog lid van de Commissie voor Volksherstel en lid van de Commissie voor Onderzoek bij de POD (Politieke Opsporings Dienst). Die laatste commissie trekt de antecedenten na van mensen die verdacht worden van een (te) Deutschfreundliche opstelling. Siem maakt na de oorlog in zijn eigen omgeving tamelijk compromisseloos onderscheid tussen goed en fout in de oorlog. Een kozijn maken voor een huis waar een commandant in zat, dat kan nog net, maar bijdragen aan de versterking van de oorlogscapaciteit van de Duitsers kan absoluut niet door de beugel! Noch NSB-ers, noch (economische) collaborateurs kunnen in zijn ogen genade vinden en in het dorp vermijdt hij alle contact met hen.

Voorlezen bij Reinaerde

Het waren momenten van plezier en ontspanning, de voorleessessies voor bewoners van Reinaerde De Reiger. Afgelopen weken kwamen verschillende medewerkers van Tap Dela op bezoek om voor te lezen. En dat leverde blije gezichten op, zowel bij de bewoners als bij de voorlezers.

Omdat de bewoners inmiddels ingeënt zijn en het om korte bezoeken ging, maakten medewerkers van Tap Dela een uitzondering om op locatie te komen. In de vier woningen van De Reiger lazen ze voor, iedere week weer nieuwe verhalen: van Kikker en zijn vriendjes tot De Olijke Tweeling, van verhalen van Toon Tellegen tot filosofische gedichten. Naast het voorlezen was er natuurlijk ook gelegenheid om te kletsen en elkaar een beetje te leren kennen. En dat samen, maakte het een waardevolle belevenis voor iedereen.

(Judith Boezewinkel)

V.l.n.r. Ans, Jiska, Reinoud, Regina en Daniëlle luisteren aandachtig naar het verhaal dat Jannie Boel van Tap Dela voorleest.

Klein venijn

Van 19 tot en met 23 april is het de Week van de Teek. Nu vraagt u zich misschien af, moet er voor zo’n piepklein beestje ook een speciale week komen? Dan zeg ik volmondig: zeker wel.

Ogenschijnlijk onschuldig, zo groot als een klein plat spinnetje, hooguit 3 mm. Maar de impact van zo’n beestje op uw huid kan groot zijn. Hij brengt een zeer vervelende bacterie over. Eentje die de ziekte van Lyme veroorzaakt. Een ziekte die uw hele leven op z’n kop kan zetten. Hoe dat gebeurt vertel ik u graag.

Mijn motto is: ‘Een dag niet naar buiten is een verloren dag’. Maar ook, zoals collega boswachter Rob Veenbrink altijd zegt, ‘Buiten gebeurt het’. En zo is het maar net! Misschien komt u, net als ik, graag in de natuur, parken en tuinen. Het ‘gevaar’ komt vaak uit onverwachte hoek, het is daarom goed om gewaarschuwd te zijn. Teken komen namelijk overal voor in onze groene omgeving. Ze vallen niet, zoals men vroeger dacht, uit de bomen, maar zitten veel lager bij de grond. Bij voorkeur in de buurt van bomen of struiken waar de bodem bedekt is met hoog gras en een laag verterende bladeren of mos. Om zich écht te kunnen verplaatsen, zijn teken afhankelijk van dieren zoals muizen, vogels, egels en reeën. Zo dragen deze dieren bij aan de verspreiding van de teek.

Teken zijn klein, maar kunnen ziekte van Lyme veroorzaken. (foto RIVM)

Heeft de teek u eenmaal gevonden, dan kruipt ie het liefst van onder naar boven, op zoek naar een warm plekje. Bijv. in uw liezen, oksels, bilspleet, langs de rand van het ondergoed, achter uw oren of bij uw haargrens in de nek. Daar bijt de vijand zich vast. Wees op u hoede! Ditzelfde gebeurt overigens bij zoogdieren (waaronder uw hond of kat), vogels en reptielen.

Met z’n allen vormen wij mensen ‘gastheer’ voor de teek. En net als bij de mug, is het ook bij dit beestje het vrouwtje dat bloed van ons nodig heeft voor de ontwikkeling van de eitjes. Wist u dat een teek kan maar liefst 1000 tot 2000 eitjes produceren?! Wanneer zo’n tekenvrouwtje zich vol met bloed heeft gezogen laat ze zich op de grond vallen. Maar - als u hierop bedacht bent - grijpt u natuurlijk lang voor dat stadium in.

Als u buiten bent geweest is het verstandig om zo snel mogelijk, liefst dezelfde dag, uw kleding en lichaam te controleren op de aanwezigheid van de ongenode gast. Doe dit zorgvuldig: nimfen (de jeugdige versie van de teek) zijn doorgaans maar 1 mm! Kleding kan het beste op 60 graden worden gewassen. Wacht niet met het verwijderen van een teek. Gebruik daarvoor een speciale tekenpincet of tekenpasje en doe dit vooral rustig. Nooit draaien, want dan breken de pootjes af en blijven die alsnog in de huid zitten. Gebruik geen jodium, alcohol of andere middelen om de huid vooraf te ontsmetten. Na het verwijderen van de teek kunt u het wondje wel met alcohol ont-

smetten. Noteer de datum, waarop u de teek heeft verwijderd. Houd daarna de plek van de verwijderde teek in de gaten. Het kan soms nodig zijn dat u naar de huisarts moet. Als er op de bijtplek een rode ring ontstaat bijvoorbeeld. Of u krijgt een grote vlek of andere klachten, misschien wel koorts. Als een teek zich vastbijt, kan daarmee de Borrelia-bacterie worden overgebracht. Dát is de werkelijke veroorzaker van de ziekte van Lyme en dat is beslist geen pretje. Het eerste symptoom van de ziekte van Lyme is een rode kring om de beet die na 3-10 dagen verschijnt. Ga dan onmiddellijk naar de huisarts, wacht niet. Als deze symptomen niet worden opgemerkt, kan de ziekteverwekker het zenuwstelsel aantasten, met chronische heftige pijn in de ledematen en de romp als gevolg. Soms ontwikkelt de ziekte zich pas na enkelen jaren.

In zeldzame gevallen is tekenencefalitis (hersenvliesontsteking) mogelijk. Dit wordt veroorzaakt door een Russische variant van de Borrelia bacterie. Kortom, beide ziektes zijn alle reden om niet licht over een tekenbeet te denken. Er is een klein lichtpuntje aan de horizon. Het schijnt dat ‘slechts’ een kwart van de teken de Borrelia bacterie bij zich draagt. Ook wordt niet iedereen ziek van een tekenbeet.

Tekenbeet voorkomen
Gelukkig kunt u zelf de risico’s op een tekenbeet en ziektebeet voor een groot deel verminderen. Graag geef ik u wat tips over wat u zelf kunt doen om de tekenbeet te voorkomen.

Teken verblijven ook laag bij de grond.

Blijf zoveel mogelijk op de paden en vermijd hoog gras, dichte begroeiing en struikgewas.

- Draag dichte schoenen, lange mouwen en een lange broek. Stop broekspijpen in uw sokken. Op lichte kleding zijn teken beter te zien.
- Neem een tekenverwijderaar mee.

Zelf gebruik ik liever geen chemische middelen, maar bij lange wandelingen of tijdens het tuinieren kunt u overwegen kleding te dragen die is geïmpregneerd met het insectenwerend middel Permetrine

of ingespoten met Deet. Ook kunt u Deet op uw huid aanbrengen.

Zomer
De toename van het aantal teken in Nederland en het bijhorende risico op een tekenbeet (zo’n 1,5 miljoen keer per jaar) is vooral te wijten aan de klimaatverandering. Ik wens u een fijne, hopelijk teekvrije voortzetting van de lente en een mooie zomer die niet zo heet en droog is als de afgelopen jaren.

Jacqueline van Dam (Boswachter Publiek Utrechts Landschap)

Nestdrang

Niet anders dan mensen, hechten vogels aan gewoontes, een vertrouwde omgeving met voldoende voedselaanbod en een plek om zich veilig terug te trekken. Vooral in de tijd van nestdrang. De Wilde Eend broedt graag aan de slootkant, dichtbij het water, in de beschutting van riet of in het hoge gras. Het mannetje helpt soms nog mee om een geschikte plek te vinden waar zijn vrouwtje haar eieren kwijt kan. Maar verder laat hij de zorg voor het nageslacht volledig aan haar over. Met haar schutkleuren is zij nauwelijks terug te vinden op het nest van plantendelen. Bijna 4 weken houdt zij zich daar schuil bovenop een grote verzameling grijsgroene eieren. Tijdens het broeden bekleedt het vrouwtje de nestkom met een krans van dons dat zij zichzelf uit de borst trekt. Een donzen deken waar zij de eieren mee afdekt als zij even weg wil. Soms kiest moeder eend een plekje in de tuin. Weggedoken in haar veren zie je alleen haar waakzame ogen glinsteren in een hoekje tussen de bloemen, onder een struik, bovenin een knotwilg of in de holte van een boom. Tussen de wortels van een oude, dikke wilg had één van de eenden vorig jaar haar eieren met succes uitgebroed. De hoge boom met z’n uitgebreide takkenstelsel had haar beschermd tegen zon, regen en wind. Maar toen ze dit jaar weer terugkeerde was alles totaal veranderd. De hele omgeving was geknipt en geschoren in opdracht van natuurherstel voor Natura 2000. De oude wilg was omgegaan tijdens een storm en kort gezaagd tot op de stobbe. Maar de vertrouwde holte tussen de wortels was gebleven. In de hoop op een goede afloop vormde moeder eend daar hoe dan ook een mooie nestkom, legde er 12 eieren en nam daarop plaats met haar warme moederlief. Een club geiten gebruikt de houtblokken als speelterrein en springt onbevangen over het gezin in wording. Al heeft ze geen dak boven haar hoofd, moeder eend vertrouwt volledig op haar schutkleur.

(Karien Scholten)

Groene Kerk krijgt zonnestroom

De onlangs verbouwde Oosterlichtkerk in Bilthoven heeft sinds kort zonnestroom. Op het dak zijn in de week van 19 april 80 zonnepanelen geplaatst. De Oosterlichtkerk kreeg begin 2020 het predikaat ‘Groene Kerk’ en zet elk jaar stappen naar meer duurzaamheid.

‘Het opwekken van stroom uit zonne-energie om de CO2-uitstoot terug te dringen en de klimaatverandering te helpen remmen, past prima bij die ambitie’, zegt Cisco de Bruijn, voorzitter van de Duurzaamheidscommissie van de Protestantse Gemeente De Bilt. ‘Er liggen plannen om het gebouw nog verder te verduurzamen. We hopen dat andere kerken in De Bilt het voorbeeld zullen volgen. Voor de Dorpskerk incl. wijkgebouw De Voorhof is er al een soortgelijk plan’.

Het plaatsen van de zonnepanelen is de afronding van de verbouwing die in mei 2020 begon. De Protestantse Gemeente De Bilt liet in 2016 onderzoek doen naar de mogelijkheden om de kerkgebouwen en bijbehorende salencomplexen te verduurzamen. In het onderzoeksrapport werd het plaatsen van zonnepanelen op het dak van de Oosterlichtkerk als goede mogelijkheid genoemd. De opbrengst van de panelen is volgens commissielid Henk Swijnenburg voldoende om in de eigen elektriciteitsbehoefte te voorzien. ‘Wat de kerk niet nodig heeft, leveren we terug aan

het net. De vergoeding die we daarvoor krijgen, wordt verrekend met onze energierekening. Deels moeten we nog wel stroom afnemen uit het net, omdat we de opgewekte zonnestroom niet kunnen opslaan en er ook frequent avondactiviteiten in de kerk zijn, als de panelen geen stroom opwekken’. Een van de vervolgstappen is het vervangen van de elektrische kachels in de bijzalen. De duurzaamheidscommissie wil die kachels vervangen door nieuwe elektrische verwarmingspanelen, die een hoger rendement hebben en minder stroom verbruiken.

(Rob Jastrzebski)

Op het dak van de Oosterlichtkerk zijn 80 zonnepanelen geplaatst. (foto Nico van den Ham)

advertentie

Groenekanseweg 168, Groenekan

“Wat schaft de pot?”

Terras open!

Kijk voor openingstijden op website.

Woe. 28-4	Saté van varkenshaas met atjar, kroepoek en friet	€ 11,50
Do. 29-4	Kalkoenfilet met mozzarella, Parmaham en friet (€ 15,00)	
Vr. 30-4	Gebakken snoekbaarsfilet, kreeftensaus en friet	
Za. 1-5		
Zo. 2-5	‘Quesadilla’s’: Mexicaanse kaaswrap en friet	

Bezorgen + € 2,50 per bestelling

Alle gerechten worden vergezeld door sla.

Toetje van de week: Aardbeientaart met slagroom € 5,00

Afhalen of laten bezorgen.

woensdag t/m zondag tussen 17.00 - 19.00 uur.

Bestellen kan tot 15.00 uur op de dag zelf.

Bestellen via: naastdeburen.ccvshop.nl

Mailen ook nog mogelijk.

In haiku:
Je ei kwijt moeten
In de holte van een boom
Slechts door kleur beschut